

Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları raporları (1/565)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-1361

27 . V . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 23 . V . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkındaki kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

Yollar Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki Kanun gerekçesi

Yurdumuzun başlıca ihtiyaçlarından birisi hiç şüphesiz; önemli bölge ve merkezlerimizi; demir, deniz ve hava istasyonlarımızı, birbirlerine bağlayan, motörlü taşıtların her mevsimde gidiş ve gelişine elverişli bir yol ağıdır.

Millî ekonomimiz, millî emniyetimiz; böyle bir yol ağının bir an evvel kurulmasına kesin lüzum ve ihtiyaç göstermektedir.

«Millî ekonomisi kuvvetli bir devlet; millî emniyetini tehlikelerden mâsun görebilir» prensipi, yıllardan beri muasır dünya milletlerinin başlıca kaygusu olmuştur.

Millî ekonomi; her şeyden evvel, bir devletin hudutları içerisinde dağılmış yüzlerce iktisadi ünitelerin birbirleriyle, sıkı bir iş birliği halinde çalışmalarıyla tahakkuk ve inkişaf edebilir. Bu iş birliği ise; ancak, iyi düşünülmüş ve hazırlanmış bir program ile meydana getirilmiş bir ulaşım şebekesi ile sağlanabilir.

Genel ve özel faydalarını, ilk defa belirtmeye başladığı 1915 yılından beri, motörlü yol nakliyatı, dünyanın bütün medeni memleketlerinde büyük sosyal ve endüstriyel değişiklikler yaratmıştır.

Diğer kara nakliyatı şekilleri ile mukayese edildiğinde; kara yolu nakliyatının küçük, müstakil birlikler halinde pratik olarak ve istenilen her hangi bir yere servis yapmak suretiyle rahat bir hizmet görmek gibi kolaylıklara sahip olduğu görülür.

İptidai şekilde yapılmış bir yol üzerinde keza iptidai vasıtalarla yapılan toprak ürünleri nakliyatının bir ton kilometre nakliye bedeli bugün vasatı (200) kuruş olarak kabul edilmektedir. Halbuki; iktisadi trafik icaplarına göre yapılmış bir yol üzerinde, aynı ağırlıktaki eşya motörlü taşıtlar ile bir ton kilometre (2) kuruş kadar küçük bir ücretle taşınabilir.

Görülüyor ki; ekonomisini, iyi bir yol sistemi üzerinde motörize etmemiş bir iktisadi bünye, millî servetini israf etmeye mahkûmdur. Bu durum; dış pazarlarda iktisadi rekabete girişilememesi, iç pazarlarda ise yaşamak için lüzumlu maddelerin pahalılaşması suretiyle tecelli eder.

İktisadiyatını motörize edemiyen bir memleket aynı zamanda ordusunu da motörize edememiş demektir. Askerlerin belirttiğine göre millî hürriyet ve emniyetin en büyük müeyyidesi olan or-

dunun; çok süratli hareket kabiliyetine malik olabilmesi, bugünün ve yarının harplerinde başlıca muvaffakiyet unsurudur. Ancak; bu kabiliyette iyi bir yol ağının hizada iken tahakkuk ettirilmesi gereklidir. Bu ana kaide ve gerekçelerden ötürü; Türkiye yol dâvası artık bir ihtiyaç, bir zaruret değil, hayati ve millî bir dâva mahiyetini almıştır.

Süratle çözülmesi gereken bu dâvanın halli yolunda mühim adımlar atılmış bulunmaktadır.

Bir yandan memleketimize davet edilen Amerikan Yollar Umum Müdür Muavinine, yollarımız ve yol teşkilâtımız hakkında incelemeler yaptırılmış ve gerekli gördüğü tedbirler hakkında tavsiyeleri alınmış, bir yandan da 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanununa dayanılarak 23 bin kilometrelik yolun her mevsimde geliş ve gidişe elverişli bir hale getirilmesi için dokuz yıllık bir çalışma programı tanzim edilmiş ve bu program gereğince işe de başlanmıştır.

Milletlerarası şöhreti haiz bulunan Amerikalı yol uzmanı, Bakanlığımıza vermiş olduğu raporda aşağıdaki tavsiyeleri ileri sürmektedir.

I - Teşkilât :

1. Doğrudan doğruya Bayındırlık Bakanlığına karşı sorumlu bir Yollar Genel Müdürünün idaresi altında özel kişiliği haiz müstakil bir Yollar Genel Müdürlüğü kurulmalıdır.

2. Yollar Genel Müdürlüğü şu üç bölümden teşekkül edecektir :

- a) Proje ve araştırma dairesi;
- b) Yapım ve bakım dairesi;
- c) Malî ve idari işler dairesi.

3. Genel Müdürlüğün taşra teşkilâtı şimdilik 10 bölge müdürlüğüne ayrılmalıdır.

II - Finansman :

1. Maliye Bakanlığında, Yollar Genel Müdürlüğünün istifadesine tahsis edilmiş bircümle gelirleri kabul edecek bir yollar fonu tesis edilmelidir.

2. Yol Vergisinin Hazineye kalacak hissesi Devlet yollarına sarfedilmelidir.

3. Umumi Bütçeden her yıl Devlet yolları yapım ve bakımı için muayyen bir ödenek ayrılmalıdır.

4. Motörlü taşıtlar ve teferruatı, yedek parçaları, akaryakıtları, yağları ve saire Gümrük Resimleri yollar fonuna yatırılmalıdır.

5. Ticari nakliyat işlerinde kullanılan vasıtalarından ton kilometre vergisi alınmalı ve bunlar da fona ilâve edilmelidir.

III - Yol ihtiyacı :

1. Türkiye'nin Devlet yolları bütün kesif nüfuslu merkezleri birbirlerine bağlayacak ve memleketin can damarlarını teşkil edecek şimdilik 23 bin kilometrelik bir yol şebekesinden ibaret olmalıdır.

2. Merhaleli inşa sisteminin tatbik etmek suretiyle her mevsimde geçit sağlayan, her iki istikamette gidiş ve geliş elverişli ve lüzumlu köprüleri ihtiva eden, kabil olduğu kadar fazla uzunlukta yolların inşası prensip olarak kabul edilmelidir.

IV - Plânlaştırma ve programlaştırma :

1. Demiryolu, su, yol ve hava nakliyatı ekonomisi, bu dört mühim nakil imkânlarının makul bir şekilde birbirleriyle koordine edilmesi ilk fırsatta tetkik edilmelidir.

2. Devlet yolları üzerinde işliyen bircümle nakil vasıtalarının hacim, sınıf, ağırlık, mevcut obaları, orijin ve istikametleri hakkında derhal bir seyrüsefer etüdü yapılmalıdır.

3. Bircümle yol gelir kaynakları hakkında malî etüdler genişletilmeli ve yollardaki geliş ve gidişin bütün Türk ekonomisi üzerindeki tesiri tesbit edilmelidir.

4. — Devletyolları programı; Yollar Genel Müdürlüğü teşkilâtı tarafından günlük bakıma, mevcut yolların islahına ve iki istikamette ve her mevsimde kullanılabilen yolların genişletilmesine ve lüzumlu köprülerin inşasına en büyük ehemmiyet verilmesi suretiyle ve yapıldıkça üzerinde işliyen nakil vasıtalarından ve bunların sarf ettiği akar yakıt ve malzemeden alınan vergilerle

amortî edilmek esasına istinat edilmelidir. Bakım ve ıslah programı malî imkânlar nispetinde genişletilmelidir.

V - Etüd ve plânlar :

Bileümle yol inkişaf ve etüdlere ile plânlar Yollar Genel Müdürlüğünün kendi teşkilâtı tarafından yapılmalıdır.

VI - Murakabe ve Malzeme :

Yollar Genel Müdürlüğü tarafından kullanılan bileümle yol malzemesi laboratuvarlarda teknik tecrübe ve etüde tâbi tutulmalıdır.

VII - Mühendislik standartları :

1. Yol plân ve projeleri hazırlanması ve bakım ve inşaatın tekmi safhalarını alâkadar eden bileümle mühendislik standartlarının tetkiki devamlı olarak yapılmalıdır.

2. Standart şartnameler ve mukavele projeleri hazırlanmalıdır.

3. Bütün inşaat teknik bir şekilde kontrole tâbi tutulmalıdır.

4. Yol inşaat ihalesine iştirak etmek isteyen müteahhitler ihaleye iştirakten evvel, verecekleri mütaahhit ehliyet beyannamelerinde evvelki tecrübelerini, mevcut teknik elamanlarını, makine ve teçhizatlarını, ve malî kudretlerini bildirirler. Her mütaahhidin iş yapma kabiliyeti, bir mevsimde yapabileceği işe göre tahdit edilmelidir.

VIII - Muhasebe :

1. Devlyolları sistemi, muhasebe ve idari murakabe bakımından yüzer kilometrelik kontrol kesimlerine ayrılmalıdır.

2. Gelecek bütçe ve programların hazırlanmasında esas olacak ve aynı zamanda kontrol kesimleri tarafından masrafların maksada uygun bir şekilde dağıtılmasını sağlayacak maliyet ve dayanma hesaplarının tutulmasına imkân verecek bir muhasebe sistemi kurulmalıdır.

Esas itibariyle bu tavsiyeler göz önünde tutularak hazırlanan Kanun tasarısında, yalnız umumi bütçenin vahdetine halel getirmemek maksadiyle tavsiye edilen yollar fonunun tesisine gidilmemiş, buna mukabil yol inşa, ıslah ve bakım masraflarıyla sıkı sıkıya ilgili bulunan yol nakliyatı kaynaklarına ait muayyen gelirlerin yol işlerine tahsisi esas kabul edilmiştir. Bu suretle umumi nakliyat hacminin artmasına muvazi olarak çoğalacak olan yol ıslah ve bakım masraflarının da karşılanması mümkün olacak ve bilhassa ehemmiyetli bir nokta olan her yıl birkaç senelik işin evvelden plânlaşması da sağlanmış bulunacaktır.

Yedi bölümden ibaret olan Kanun tasarısı birinci ve ikinci bölümleri Yollar Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevlerine ait maddeleri ihtiva etmektedir.

Burada kabul edilen esas, teşkilâtın rasyonel çalışmasını ve her kademenin sorumluluğu nispetinde yetkilerle teçhiz kılınmasını hedef tutmaktadır.

Üçüncü bölüm, Yollar Genel Müdürlüğü teşkilâtını ihtiva etmektedir. Teşkilât, Amerikalı uzmanın tavsiye ettiği esasları yerine getirecek şekilde tertiplenmiştir.

Dördüncü bölüm; yol sistemlerine ait hükümleri içine almaktadır.

Bütün yollar, idare, maliye ve işletme bakımlarından Devlet yolları, il yolları ve köy yolları sistemlerine ayrılmıştır. (14 - 18) nei maddelerinde bu yolların nasıl seçileceği ve uygulanacağı, tashih, tadil ve ilâvelerin ne şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

Beşinci bölüm; Yollar Genel Müdürlüğünün gelirlerini tesbit etmektedir.

Bu kanun tasarısının tanzimine âmil olan sebepler az çok diğer devletlerin bu sahada vücuda getirdikleri mevzuata müessir olan âmillerin yani umumi yollar şebekemizin modern nakil vasıtalarına intibak ettirilmesi arzusunun aynıdır. Modern yollar günden güne daha ziyade ehemmiyet kesbeden Milletlerarası bir müessir halini almaktadır. Umumi ekonomi politikası bakımından Hükümetimiz de bu âmili ihmal edemez. İkinci bir sebep de yol şebekemizin büyük bir kısmının ekseri hallerde, zamanın modern ulaştırma ihtiyaçlarını karşılaması şöyle dursun, inşa tarz-

larındaki kifayetsizlik yüzünden modern tipte olmamaları sebebiyle devamlı şikâyetleri mucip olması ve en basit ihtiyaçları bile tatmin edemeyişleri keyfiyetinde mündemiçtir.

Diğer Avrupa ve Amerika mmeleketlerinde deyol dâvasının ilk ortaya atılışında, bu meselenin hallinde yalnız teknik değil aynı zamanda malî eihetlerin de göz önünde bulundurulması ve malî şartların hazırlanması lâzımgeldiği üzerinde durulmuştur. Gerek Amerika ve gerek Avrupa devletlerinde, yolların modern bir tarzda vücuda getirilmeleri meselesinin malî eihetini sistemli bir tarzda tanzim eden kanuni mevzuat vaz'edilmiştir.

Bu malî hükümler her tarafta yolların inşaatına bu yollardan en çok istifade edecek olanların en büyük nispette iştirak etmeleri esası dairesinde vücuda getirilmektedir.

Bunun diğer mühim bir sebebi de yollarda münakalâtın çoğalması ile artacak olan yol ıslah ve bakım masraflarının doğrudan doğruya yol münakalâtiyle ilişikli olan gelirler ile karşılanabilmesi keyfiyetidir. Bu tasarı ile özel kişiliği haiz olmak üzere müstakil bir hüviyet alacağı derpiş edilen Yollar Genel Müdürlüğünün gelirleri yukarıda arzedilen hususlar göz önünde bulundurulmak suretiyle tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Altıncı bölüm; çalışma esaslarını tesbit etmektedir. Bu bölümün 23, 24 ve 25 nci maddeleri Devlet ve il yollarının çalışma programlarının ne suretle tanzim edileceğini göstermektedir.

26, 27, 28, 29 neu maddelerle, idareye, vaktinde tedbir almak maksadiyle bâzı hak ve yetkiler tanınmaktadır. 26 nci maddede; mevcut yolların bakım ve ıslahı ile husule gelen ârızaların giderilmesi 2490 sayılı Atırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 50 nci maddesinde yazılı kayıt ve şartlara tâbi olmaksızın emaneten yapılacağı yazılıdır.

Filhakika mevcut yollar üzerinde zuhur eden ârızaların derhal bertaraf edilmesi yıkılan köprülerin veya heyelân eden bir yol parçasının geciktirilmeden onarılması, nakliyat hacmını karşılayacak şekilde yollarda gerekli ıslahların yapılması ve yolların daimî bir surette iyi bir halde bulundurulması zarureti vardır.

Halen uygulanmakta olan 2490 sayılı Atırma, Eksiltme ve İhale Kanunu bu gibi hallerde derhal işe müdahale etmek imkânını vermemekte ve hizmet müteessir olmaktadır. Diğer taraftan işin ucuz ve çabuk ve teknik olarak yapılması bakımından yol işlerinde makineleşmeye doğru gidilmesinde zaruret vardır. İdare kendi vasıtaları ve elâmanlarıyla bu işleri ancak emanet yolu ile yapabilecektir. Bu itibarla idarenin işlere derhal müdahale imkânı verecek bu yetki ile teçhizi zaruri görülmüştür.

27 nci madde ile yabancı menşeli makine, malzeme ve yedek parçalarının âmili fabrikalarından 2490 sayılı Kanuna tâbi olmaksızın pazarlıkla satın alma yetkisi istenmektedir. Filhakika bugünkü dünya şartları karşısında, bu gibi makine ve malzemenin 2490 sayılı Kanun hükümleri dairesinde tedariki mümkün görülmemektedir.

28 nci madde; Amerikalı yol uzmanının tavsiyeleri meyanında zikredilen, yol işleri taahhütlerine gireceklerden aranacak malî ve teknik yeterlik ve sair şart ve vasıflar hakkındadır.

29 neu madde; Genel Müdürlüğün lüzumlu gördüğü merkezlerde tamir atelyeleri açabileceğine ve bunların döner sermaye ile işletileceğine ait hükmü ihtiva etmektedir.

Gerek yapım ve gerek bakımda geniş ölçüde makineleşmeye doğru gitmek zarureti karşısında, makinelerin tamirlerini zamanında yapmak ve her vakit işler ve iyi bir halde bulundurmak için tamir atelyeleri açmaya kati lüzum ve zaruret vardır. Bu atelyelerin randmanlı bir şekilde işlemeleri ancak döner sermaye ile mümkündür.

30 neu madde; üzerinde sabit tesis bulunmayan belediye hudutları dışındaki millî emlâke ait arazinin parasız olarak Genel Müdürlüğe tahsis edileceğini, 31 nci madde; Genel Müdürlüğün yol boylarında servis istasyonları, akaryakıt satış yerleri ve garajları kurabileceğini göstermekte ve 32 nci madde, katma bütçeli idare halini alacak olan Yollar Genel Müdürlüğü ile Devlet dairesi, müessesese ve teşekkülleri veya gerçek veya özel kişiler arasında çıkan ihtilâfların halli yolunda 4353 sayılı Kanunun 31 nci maddesine mütenazır bir hüküm tesis etmektedir.

Yedinci bölüm: Çeşitli hükümleri ihtiva etmektedir. 35 nci madde; Yollar Genel Müdürlüğü

teşkilâtında çalışanlardan lüzumlu görüleceklere, büroda veya arazide çalışıklarına yaptıkları işlerin ehemmiyet ve nev'ine ve ehliyet esasına göre, bütün katma bütçeli idarelerde kabul edilen prensip göz önünde bulundurularak ikramiye verilebileceğini göstermektedir.

Yeni kurulmakta olan bu idareye iyi eleman bulmak ve mevcutlarını teşvik etmek bakımından bu hükmün tesisi zaruri görülmüştür.

Verilecek ikramiye Bayındırlık Bakanının tasvibinden geçirilecek ve fiil kadro mevcudunun yarısını geçmiyecektir.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 1/565

Karar No. 5

7 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca konuşularak 23 . V . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılıp 27.V.1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulan ve Komisyonumuza 28.V.1949 tarihinde havale buyrulan (Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri) hakkındaki Kanun tasarısı, Bayındırlık Bakanı, Bakanlık müsteşarı ve Maliye Bakanlığı mümessili huzuriariyle inceden inceye tetkik edildi.

Yurdumuzun en başta gelen önemli ihtiyacı, şehirlerimizi, kasabalarımızı ve köylerimizi, birbirine ve liman ve iskelelere, istasyonlara bağlayan geniş bir yol ağı olduğunda herkes müttetikdir.

Bu geniş yol ağına kavuştuğumuz gün, hem ekonomik kalkınmamızı hem de yurdumuzun emniyetini esaslı şekilde sağlamış, kültür birliğini de kolaylaştırmış olacağımıza hiç kimse şüphe etmez.

Ötedenberi üzerinde önemle durulan ve 1949 yılı başından beri fiilen tahakkuk ettirilmeye başlanan yol seferberliği, yurdumuzu bu amaca kavuşturmak için atılmış büyük bir adımdır. Yol seferberliği, Bayındırlık Bakanlığı Şose ve Köprüler Reisliği teşkilâtının genişlemesini zaruri kılmıştır. Hem bu geniş teşkilâtın kolaylıkla idaresi ve hem de yollara tahsis edilmiş bulunan ödeneğin gerek senesi ve gerek mütaakıp yıllarda tamamiyle sarfedilebilmesi bu idarenin hükmi şahsiyeti haiz müstakil bir idare haline sokulmasını lüzumlu ve zaruri kılmıştır.

Komisyonumuz bu lüzumu kabul ve takdir ederek tasarının tümü üzerinde görüşmeyi kâfi görmüş ve maddelerin incelenmesine geçmiştir.

Birinci maddede bâzı kelime değişik ve ilâvelerinden sonra (Bu idareyi genel müdür temsil eder.) cümlesinin ilâvesi faydalı görülmüştür.

İkinci maddenin (a) fıkrasında bâzı kelime değişiklikleri ile beraber yalnız «Seçmek» yerine «Seçip teklif etmek» kelimelerinin konmasını daha uygun bulmuş ve bu fıkranın sonuna da il yolları ağlarının yapım ve bakımında genel teknik usulleri tatbik etmek için;

«Ve illerde yaptırılacak yol ve köprü proje ve keşiflerini incelemek, tasdik etmek ve kabul muamelelerinde üye bulundurmak.» cümlesinin ilâvesini çok yerinde ve uygun bulmuştur.

Bu maddenin (e) ve (f) fıkralarında dahi mâna ve ifade tamamlanmak üzere değişiklikler yapmıştır.

Üçüncü madde, pek az bir değişiklikle aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde; Genel Müdürlük teşkilâtı, bir genel müdür, bir genel müdür yardımcısı ve merkezde üç daire başkanlığı, bir hukuk müşaviri ve muhasebe müdürlüğü ve bölge müdürlükleri şekline sokulmuştur.

Genel müdür yardımcılığının ihdası genel müdür yetkileriyle daire başkanları yetkisinin birbirinden ayrılması zaruretinden ve genel müdürün muhtelif sebelerle gaybubeti halinde yetkilerinin yardımcısında toplanması imkânlarını

sağlamak bakımından ve şimdiye kadar câri usullere uymak noktasından zaruri görülmüştür.

Beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, ve dokuzuncu maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildi. Genel Müdürlük kadrolarına ait olan onuncu, on birinci maddeler illerde nafıa müdürlük teşkilâtının bırakılması zarureti göz önüne alınarak tadil edilmiş (1) numaralı cetvelin taşra teşkilâtı biraz daraltılmış, kaldırılmış olan Şose ve Köprüler Reisliği merkez ve taşra teşkilâtının mıntaka ve nafıa müdürlükleri karşılığı olmak üzere, Bayındırlık Bakanlığı iller, nafıa müdürlükleri için (3) numaralı cetvel eklenmiştir.

Bu değişiklik Bayındırlık Bakanının muvafakatiyle yapılmıştır. Kadro ana teşkilâtı kadrosu olduğu ve icabına göre fiilî kadroların her sene Bütçe Komisyonunca da incelenmesi tabii olduğu dikkate alınarak tetkik edilmiş ve yekûnu kabartmayan ve mümkün olan bâzı tasarruflar yapılmak suretiyle kabul edilmiştir. Bu meyanda zaruri bâzı ihtisas mevkileri de tesbit edilmiştir.

On ikinci maddede kelime değişiklikleriyle aynen kabul edilmiştir.

On üçüncü madde Hükümetin teklifi veçhile olduğu gibi bırakılmıştır.

On dördüncü maddede «Sistemleri» kelimeleri fazla görülerek kaldırılmış ve on beşinci maddede (Önemli bölge) kelimesinden sonra (ve il) kelimesi ilâve edilmiştir.

On altıncı maddede ilçe merkezlerinin il merkezine ve komşu ildeki yakın ilçe merkezlerine bağlanmasını da sağlanmasını derpiş eden hükümler konmuştur.

On yedinci maddede il yolları ağları dışında kalan köy yollarının Köy Kanunu hükümlerine uyularak yapılacağı tasrih edilmekle beraber bu yollara il özel idareleri ve yollar genel müdürlüğü tarafından teknik ve malî yardımlar yapılabileceği de ilâve edilmiştir.

18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 nci maddeler ufak tefek tadillerle Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

27 nci maddede bâzı alât, edevat ve makinelerin yabancı memleketlerden pazarlıkla alınmasına zaruret görüldüğü takdirde «Önceden Bayındırlık Bakanının muvafakati alınması ve 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre teşkil edi-

lecek komisyonlar tarafından satın alınması» cümlesi ilâve edilmiştir.

28 nci maddede eksiltmeye girecek isteklilerden aranacak malî ve teknik yeterlik ve sair şartlar ve vasıflar için Bayındırlık Bakanlığınca bir yönetmelik yapılması lüzumu ilâve edilmiştir.

29 ncu madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

30 ncu maddede millî emlaké ait araziden, Yollar Genel Müdürlüğünün ihtiyacı için Hazinece parasız verilecek olan yerlerde «Belediye hudutları dışındaki» cümlesi kaldırılmıştır.

Bu suretle tesis edilecek atelyelerin şehir ve kasabalardan çok uzak olmaması sağlanması istenmiştir.

30 ncu madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

31 nci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Tasarıdaki 34 ncu maddede sözü geçen iç istikraz akdi salâhiyeti, Hazinesinin kefaleti olmadığı cihetle işlemeyeceği ve Genel Müdürlüğün bu suretle borç alması zararlar doğurabileceği mülâhazasıyla kabul edilmemiştir.

Genel Müdürlük memurlarından başarı gösterenlere ikramiye verilmesine ait 35 nci maddede, bir aylık maaş ve ücret tutarının iki misline kadar ve fiilî kadro sayısının yarısını geçmemek üzere ikramiye verilebileceği kabul edilmiştir.

32 nci madde katma bütçeli mütenazır Genel Müdürlüklerdeki hükümlere uymak üzere düzeltilmiştir.

Geçici maddeler Genel Müdürlüğün tesisi münasebetiyle yapılacak devir muamelelerinin tesbit ve ifade zaruretiyle yeniden Bayındırlık Bakanının muvafakatiyle teklif edilmiştir.

Yürürlük maddesi bu kanunun 950 malî yılı başında yürürlüğe gireceği esasına göre tertip edilmiş ve ancak teşkilât kadrolarının derhal faaliyete geçebilmesi maksadiyle tâyin hususunun diğer teşkilât kanunlarında olduğu gibi 28 . II . 1950 de tâyin imkânları derpiş edilerek madde ona göre yazılmıştır.

Bütçe Komisyonuna havale buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Bayındırlık Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Trabzon	İsparta	Konya
Sırrı Day	K. Aydar	R. Erel

Ankara R. Börekçi	Aydın M. Aydın İmzada bulunamadı	Kars M. Bahadır	Kocaeli A. Faik Abasıyanık İmzada bulunamadı
Burdur A. Ali Çınar İmzada bulunamadı	Elâzığ M. Arpacı	Niğde H. Mengi	Samsun Y. Kalgay
Eskişehir K. Zeytinoğlu İmzada bulunamadı	İzmir B. Nevzat Arıman	Sinob L. Aksoy	Tunceli M. Tan İmzada bulunamadı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/565
Karar No. 47

24 . I . 1950

Yüksek Başkanlığa

Yollar Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 27 . V . 1949 tarihli ve 71/1361 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Bayındırlık Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Bayındırlık Bakanı Şevket Ada' an Maliye Bakanı İsmail Rüştü Aksal ve diğer temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Memleket iktisadi kalkınmasının hemen esasını teşkil etmekte olduğuna şüphe bulunmayan ulaştırma işlerinin kara yollarına ait olan en mühim kısmının bir an evvel hallini temin etmek gerek vatandaşın ve gerekse ticaret maddelerinin ucuz, emniyetli ve süratli bir şekilde gidış, gelişlerini ve yer değiştirmelerini sağlamak, bilhassa vatan müdafaasında ön plânda yer alan bu işe bir hız vermek ve bu maksatlarla yapılacak çalışmalarını malî inkân ve takatlerimiz içinde en kısa bir zamana sığdırmak gibi çok dinamik ve hayatî bir mevzuu bünyesine toplıyan bu kanun tasarısı tümü ve esası bakımından komisyonumuzca da yerinde görülmüştür.

Tasarının amacı şöylece hulâsa edilebilir:

- Yollar idaresine katma bütçeli ve tüzel kişiliği haiz bir hüviyet vermek suretiyle müstakil bir idare vücade getirmek,
- Bu idareye muayyen bir gelir temin ve tahsis etmek,

e) Etüd ve proje işleriyle birlikte bütün yol, inşa tamir ve bakım hizmetlerini yapmaya kâfi gelecek şekilde idareyi gerekli teşkilât ve yetkilerle cihazlandırmak ve kuvvetlendirmek.

Yol işleri, bilindiği gibi, şimdiki kadar Bayındırlık Bakan' ığı kuruluşu içinde Bakanlığın nezaret ve murakabesi altında bulunan Yollar Dairesi Reisinin emrindeki teşkilâtla idare edilmekte ve Bakanlığın her yıl temin edebildiği malî imkânlar nispetinde yürütülmekte idi.

Halbuki yurdun iktisadi kalkınmasını ve emniyetini sağlayabilmek için yol dâvasının programlı, metotlu bir çalışma ile gerçekleşme alanına götürülmesi ve etüd, araştırma ve proje yapmadan başlayarak yapım, ıslah, onarım ve devamlı bakım işlerini bünyesinde toplıyan ve muayyen bir gelire de bu işleri plânlaştırma ve programlaştırma imkânlarına sahip olan bir idarenin kurulmasına ihtiyaç ve zaruret bulunmakta idi. Gerek bu ihtiyaç ve zaruret ve gerekse şimdiki kadar devam edegelen ve daha ziyade insan gücü ve kuvvetine dayanan yapım sistemi yerine makinalı çalışma usullerini ikame ederek âzami randıman temin edecek hüviyet ve karakterde bir teşkilâta sahip olmak mecburiyeti dolayısıyla bu tasarı ile kurulmak istenilen tüzel kişiliği haiz, katma bütçeli ve muayyen gelirli Yollar Genel Müdürlüğüne vücut verilmek istenmiştir. Amerikan yardımı ile başlayan son yol çalışma hareketleri de bu zaruretin icapla-

rına intibak etmemizi gerektirmekte bulunmuştur.

Şimdiden, 23 bin kilometrelik bir yol programını hedef tutan ve dokuz yıllık bir programla ilk görevini almış bulunan yeni çalışmaların muayyen gelirli ve malî kolaylıklara sahip bir idareye bağlanması halinde, memleket yol ağlarının iktisadi kalkınma hareketlerine ayak uyduracağı ve bu hareketlerin yollara tahmil ettiği külfete göre yapılmakta olanlarla yapılacakların yolların genişliği ve mukavemet hadleri bakımından daimî bir etüde tâbi tutulabileceği ve trafiklerin devamlı bir şekilde takibiyle yapılacak takviyelerin buna göre hesaplanması gibi müspet neticelerin sağlanacağı, gerek dünya memleketlerinde bu yolda yapılmakta olan mümâsil teşkilâtın tetkiklerinden ve gerekse iki yıldır memleketimizde bu vâdide çalışmakta olan yetkili uzmanların tavsiyelerinden anlaşılmıştır.

Bu idarenin muayyen bir gelire sahip olması keyfiyetine gelince :

Gerçi Devletin gelirleri içinde yer alan bir kısım kaynakların bu idareye tahsisi bütçenin umumiyet kaidesine aykırı gibi görünebilirse de tahsis edilen gelirler incelenince, bunların; 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanununa göre esasen her yıl yol işlerine harcanmak üzere Yol Vergisinden Bayındırlık hissesi olarak ayrılan kısım;

- Akar yakıtlardan alınan İstihlâk Vergisi,
- Benzinden alınan Yol Vergisi,
- Akar yakıtların Gümrük resimleri

Gibi doğrudan doğruya yol işlerini hedef tutarak tesis edilmiş bulunan vergiler ve en çok yollarda sarfedilen akar yakıttan alınan İstihlâk ve Gümrük Vergi ve resimleri olup bunlardan birincisi esasen tahsis suretiyle şimdiye kadar Bayındırlık Bakanlığına verilmekte, diğerlerinin hasılatı tutarı kadar bir para da son iki yıldır, umumiyet kaidesi içinde bütçelerle yine bu işlere tahsis edilmekte idi. Bu bakımdan bütçenin umumi prensipinden ayrılış bir şekil meselesinden ibaret kalmaktadır. Kaldı ki, Hazinece tahsis olunacak bu idareye ait gelirlerin önce Gelir Bütçesine irat kaydolunarak karşılığında Yollar Genel Müdürlüğüne vermek üzere her sene gelir tahminleri tutarında Maliye Bütçesine ödenek konacağı hükmü tesis edilmek suretiyle bu şekil meselesi de halledilmiş bulunuyor.

Esasen; mülhak bütçeli bir idarenin kendine mahsus gelirlere sahip bulunması tabii olduğu gibi tamamıyla akar yakıtta mâtuf olan yeni tahsislerin yolların inkişafına muvazi olarak artabilecek seyyaliyeti haiz bulunması yol dâvanın süratle gelişmesine yardım edeceğinden idarenin ayrı gelir kaynaklarına malik bulunması bu bakımdan da uygun görülmüştür.

Gerek katma bütçeli ve tüzel kişiliği haiz bir idare olması ve gerek yol işlerinin âmme hizmeti kadar işletmecilik karakter ve hüviyetini de taşıması bakımından Yollar İdaresinin birtakım malî formalitelerin dışında bırakılmasına ve diğer bâzı malî kolaylıklara mazhar olmasını sağlayacak hükümler tesis edildiği gibi bu arada ertesi yıla ödenek devredebilmesi yetkisi de tanınmış bulunmaktadır.

Yeni kurulacak idarenin teşkilât bakımından ihtiyaçları da karşılanmış bulunmaktadır. Bu teşkilâtın esas kanunun üçüncü kısmında gösterilmiş olduğu gibi aylıklı memurların kadroları da tasarıya eklenmiş bulunmaktadır. Aylıklı memurlar dışındaki hizmetlilerin kadro cetveli Bütçe Kanununa bağlanacaktır.

Komisyonumuz, büyük bir memleket dâvasının halli yolunda atılmış iyi bir adım olarak tümü ve esası bakımından kabule değer gördüğü Kanun tasarısı üzerinde Bayındırlık Komisyonunun metnini esas tatmak suretiyle aşağıda arz edilen değişiklikleri yapmış bulunmaktadır.

Tasarının 1 - 3 neü maddeleri yazılığa ait bâzı değişikliklerle kabul edilmiştir.

Üçüncü kısmın adı kuruluş olarak ve 4 neü maddede malî ve idari işler dairesi adının, idari işlerde malî hususların da mündemîç olması ve ayrı bir muhasebe müdürlüğünün mevcut bulunması bakımından «İdari işler dairesi» ve «Proje ve Araştırma işleri dairesi» adının da yukarıda açıklanan esaslara uygun olarak «Teknik ve Ekonomik Etüd İşleri dairesi» şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür.

Beşinci ve altıncı maddelerde 4 neü maddeye muvazi bir değişiklik yapılmış 7 neü madde aynıyle kabul edilmiştir.

Sekizinci madde diğer katma bütçeli idareler Hukuk Müşavirliği görevlerini tesbit eden hükümlere uygun olarak yeniden yazılmıştır. Dokuzuncu madde bir kelime değişikliği ile 10 ve 11 neü maddeler 1 ve 3 sayılı cetvellerde değişiklik yapılmak suretiyle aynen 12, 13 ve 14 neü

maddeler bâzı ibare değişikliği ile 15 neı madde aynıyle 16 neı madde yine ibare değişikliği ile kabul edilmiştir.

On yedinci maddeye Bayındırlık Komisyona tarafından ilâve edilmiş bulunan köy yolları için özel idarelerin yardımıda bulunacağı hakkındaki kaydın yeri bu kanun olmadığından maddeden çıkarılmış ve bunun yerine bu idarenin il yollarıyla köy yollarına gerek teknik bakımından ve gerek malzeme vermek suretiyle mümkün olan yardımları yapmaya yetkili olduğuna dair bir hüküm eklenmiştir. Yollar dairesinin özel idarelere yapacağı malî yardım şimdiye kadar olduğu gibi Şöse ve Köprüler Kanununun yürürlükte kalmakta bulunan hükümlerine göre devam edeceğinden malî yardım hakkında kayıt eklenmesine de lüzum görülmemiştir.

On sekizinci madde aynıyle, 19 ve 20 neı maddeler ibare değişikliği ile 21, 22 ve 23 neı maddeler Hükümetin teklifi ve aynıyle kabul edilmişlerdir.

Yirmi dördüncü madde, il yollarının yapma ve onarımı hakkında yapılacak programların ne suretle tasdik ve tatbik edileceğine dair hükümleri kapsamaktadır. Bu programların Yollar Genel Müdürlüğüne incelenmesi sırasında bölge müdürlüğünden mütalâa alınmasına ihtiyaç hâsıl olduğu takdirde bunun istenmesi tabii olduğundan maddeden buna ait kayıt çıkarılmış ve Bayındırlık Bakanlığının onama müddetinin iki aydan üç aya çıkarılması için hacmi bakımından zaruri görülmüştür. Tasdikli programlar dışında tatbikatta bulunanlar hakkında umumi hükümlere göre takibat yapılması mümkün olduğundan ve netekim yine bu sebeple bu programların zamanında tasdik edilmemesi takdirinde ihmali görülenler hakkında bu kanunda ayrıca hüküm tesisine lüzum görülmemiş olduğundan maddenin son fıkrası çıkarılmıştır.

Yirmi beşinci madde yol programlarının tasdikinde tesbit edilecek esasların da tanzim ve tatbikte olduğu gibi önceden tesbiti maksadıyla «tasdik» kelimesinin eklenmesi ve 26 neı madde ihtiyaçlara daha geniş cevap verecek surette ve bâzı kayıtlarla avans miktarının 10 bin liraya çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.

Yirmi yedinci madde aynıyle kabul edilmiş 28 ve 29 neı maddeler yönetmelik kayıtları kaldırarak ibare değişikliği yapılmak suretiyle, 30 neı madde aynıyle, 31 ve 32 neı maddeler ibare

değişikliği ile ve 33 neı madde de Hükümetin teklifi gibi aynıyle ve 34 neı madde ibare değişikliği ile kabul edilmiştir.

Genel Müdürlük memurlarının disipline ait işlerinin hangi kurullarda görüleceği ve idare mallarının Devlet malı olduğu ve bunların aleyhine işlenecek suçların bu nevi mallar aleyhine işlenmiş suçlardan sayılacağı hakkında tasarıda bir hüküm bulunmadığından bu esasların benzeri idareler teşkilât kanunlarındaki hükümlere göre tasarıda eklenmesi zaruri görülmüş ve bunlar 35 ve 36 neı maddeler olarak tasarıya yeniden konmuştur.

Tasarının 35 neı maddesi idare memurlarının ve hizmetlilerinin ehliyet ve gayret esasına ve çalıştıkları işin yer, ehemmiyet ve nevine göre yılda bir defaya munhasır olmak ve aldıkları aylık ve maaş ve ücret tutarının iki mislini geçmemek üzere ikramiye almalarını hedef tutmaktadır. Komisyonumuzda yapılan görüşmede bunlardan hazırlanan programın uygulanmasında rasyonel ve iktisadi çalışmalarıyla işin keyfiyetini muhafaza ederek tasarruf sağhyanlara elde edilen neticelerle mütenasip olmak ve aylık tutarlarının % 25 ini geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tesbit edilen esaslar, dairesinde ayrıca bir prim verilmesi de bahis konusu olmuş ise de görüşme sonunda prim esasının mülhak bütçeli idarelerden işletme vasfı daha galip olanlarda bile halen kabul edilmemiş bulunması dolayısıyla bu esasa gidilmesi ekseriyetle muvafık görülmüştür. İkramiye miktarları aylık maaş tutarının iki misline kadar çıkarılmış ve tasarıya iki madde eklenmiş olduğundan dolayı maddenin sıra numarası 37 olarak düzeltilmek suretiyle madde kabul olunmuştur.

Otuz altıncı madde aynıyle ve 37 neı madde Hükümetin teklifi gibi 38 ve 39 neı maddeler olarak kabul edilmişlerdir.

Geçici birinci madde aynıyle kabul edilmiştir.

Geçici ikinci madde Bayındırlık Bakanlığında bu idareye devrolunacak gayrimenkullerin ne suretle devrolunacağı ve nasıl bir işlem yapılacağı hakkındaki hükümler kapsamakta olup Genel Muhasebe Kanununa göre bu mallar esasen Bayındırlık Bakanlığına tahsis edilmiş olduğundan bunların idareye parasız olarak devredilmesi ve bu sebeple kıymet takdirine ma-

hal olmadığı hakkında Maliye temsilcisi tarafından yapılan açıklama Komisyonumuzca da yerinde görülmüş olduğundan madde, kıymet tesbitine ait kayıt kaldırılmak ve temlikin bedelsiz yapılacağı gösterilmek suretiyle kabul olunmuştur.

Geçici 3 ncu madde aynıyle ve 38 39 ncu maddeler 40 ve 41 nei maddeler olarak yine aynıyle kabul edilmişlerdir.

Komisyonumuzda bu görüşmeler sonuanda bir taraftan âmme hizmeti gören ve diğer taraftan da işletme karakterini taşıyan kısım katma bütçeli idarelerin malî, idari ve teknik murakabelerinin halen ihtiyaca tevafuk edecek şekilde yapılmadığı noktası üzerinde de durulmuş ve yeni kurulmakta olan yollar idaresinin tâbi olacağı murakabe sistemi de münakaşa konusu olmuştur. Bütçenin umumi görüşülmesi sırasında bu gibi idarelerin İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilmesi konusu üzerinde incelemeler yapılmakta olduğu Hükümetçe açıklanmış ve ancak bu işin murakabe organlarının murakabeye mevzu dairelerin hizmetleriyle muvazi şekilde gelişmesiyle ilgisi tabii olduğundan murakabe teşkilâtının takviye imkânları hâsıl oldukça bunların İktisadi Devlet Teşekkülü haline kon-

malarının sağlanabileceği ifade edilmiş idi. Komisyonumuz verimli bir murakabe sisteminin bir an evvel kurulması yolundaki çalışmalara hız verilmesi lüzumunu bu vesile ile bir kere daha belirtmeyi uygun görmektedir.

Yukarda arzedilen değişikliklere göre Komisyonumuzca yeniden hazırlanan kanun tasarıısı Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mardin	Kastamonu	Ankara
<i>R. Erten</i>	<i>M. Akalın</i>	<i>F. Öymen</i>
Amasya	Ankara	Ankara
<i>A. K. Yiğitoğlu</i>	<i>C. Gölet</i>	<i>M. Eriş</i>
Aydın	Diyarbakır	Diyarbakır
<i>Gl. R. Alpman</i>	<i>Ş. Uluğ</i>	<i>C. Ekin</i>
Erzincan	İsparta	İstanbul
<i>N. Pekcan</i>	<i>K. Turan</i>	<i>Dr. A. Adıvar</i>
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
<i>S. Dikmen</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>Korgl. K. Doğan</i>
Kırşehir	Konya	Malatya
<i>Ş. Torgut</i>	<i>Dr. M. F. DüNDAR</i>	<i>M. S. Eti</i>
Niğde		Ordu
<i>R. Gürsoy</i>		<i>H. Yalman</i>
Seyhan		Urfa
<i>A. R. Yüregir</i>		<i>A. Akan</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun tasarısı

I - Genel Hükümler

MADDE 1. — Bayındırlık Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip ve katma bütçe ile idare olunur. Yollar Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

II - Görevler

MADDE 2. — Yollar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a) Devlet yolları sistemine dâhil yol ve köprüleri seçmek, güzergâhları tâyin ve tesbit etmek veya değiştirmek plânlarını hazırlamak, inşa ve ıslah etmek, onarmak, bakım altında bulundur-

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve görevleri hakkında Kanun tasarısı

I - Genel hükümler

MADDE 1. — Bayındırlık Bakanlığına bağlı özerkliği haiz olmak ve katma bütçe ile idare olunmak üzere Yollar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu idareyi genel müdür temsil eder.

II - Görevler

MADDE 2. — Yollar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a) Devlet yolları ağma giren yol ve köprüleri seçip teklif etmek, yol güzergâhlarını tâyin ve tesbit etmek veya değiştirmek, yolların plânlarını hazırlamak, inşa ve ıslah etmek, onarmak,

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Yollar Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri
hakkında kanun tasarı*

I - Genel hükümler

MADDE 1. — Bayındırlık Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz olmak ve katma bütçe ile idare edilmek üzere Yollar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu idareyi Genel Müdür temsil eder.

II - Görevler

MADDE 2. — Yollar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bu kanunun tarifine göre Devlet yolları ağına giren yol ve köprüleri seçip, teklif etmek yol güzergâhlarını tâyin ve tesbit eylemek veya

Hü.

Ba. K.

mak ve emniyetle işlemlerini sağlamak,

b) İl yolları sistemlerinin ıslah, yapım ve bakım programlarını incelemek, tasdik etmek ve denetlemek,

c) Bütün yol sistemlerinin seçilmesi, tâyin ve tesbiti, inşası, onarımı, bakımı ve diğer hususları hakkında teknik esaslar ve standartlar tesbit etmek,

d) Yol inşa ve bakım, malzeme, makine ve teçhizatı ile nakil vasıtalarını seçmek, temin etmek depo etmek, onarmak, kullanılır durumda bulundurmamak ve gerekli tamir atelyeleri ve tesisleri kurmak,

e) Yolların ana güzergâhlarına tesadüf eden arazi ile güzergâh tebdilinden ötürü lüzumlu araziyi, veya mevcut yolların ıslah ve genişletilmesi, atelyeleri, makine ambarlarını, idare binalarını, bakım evlerini, kar setlerini, taş ve çakıl taşı ile yol yapımına gerekli ve elverişli bileümle ocakları, sahaları, depo yerlerini, malzeme yığılan yerleri tartı ve benzin ve yol bakım ve emniyetini sağlamak maksadıyla radyo verici istasyonlarının inşası ve tesisi veya yol üzerinde seyahat edenlere faydası dokunabilecek servis ve akaryakıt tesislerinin vücuda getirilmesi, hizmet yollarının yapılması ve yolun görüş mesafesinin tahdit edilmeyecek şekilde temini maksadı ile yerine göre geçici olarak işgal etmek, satın almak veya kamulaştırmak,

f) Yukarıda (e) fıkrasında yazılı bileümle tesisler ile Genel Müdürlük görevlerinin verimli yönetimi için gerekli gördüğü diğer her hangi bir tesis yapmak, kiralamak, teçhiz etmek ve bakımı sağlamak,

g) Yolların kullanılışı, teknik emniyet ve korunmasına ait esas kaide ve yönetmelikleri tesbit etmek ve yürütmek ve münasip göreceği yol işaretlerini tesis etmek,

h) Yollar Genel Müdürlüğünün çalışmasına ait bütün malûmatı toplamak ve yayınlamak,

i) Yol sistemleriyle ilgili lüzumlu görülen diğer bütün işleri yapmak,

MADDE 3. — İkinci maddede yazılı işler Genel Müdür tarafından yürütülür. Genel Müdür, bu işleri yetki ve sorumlulukları ile birlikte Genel Müdür yardımcılara veya Bölge Müdürlerine devredebilir.

bakım altında bulundurmamak ve emniyetle işlemlerini sağlamak.

b) İl yolları ağlarının ıslah, yapım ve bakım programlarını incelemek, tasdikı teklif etmek ve denetlemek ve illerde yaptırılacak yol ve köprü proje ve keşiflerini incelemek tasdik etmek ve kabul muamelelerinde üye bulundurmamak.

c) Bütün yol ağlarının inşası, onarımı, bakım ve diğer hususları hakkında teknik esaslarını ve vasıf ve şartlarını tesbit etmek.

d) Yol inşa ve bakımına lüzumlu malzeme, makine ve teçhizatıyla taşıtlarını seçmek, sağlamak, depo etmek, onarmak, kullanılır durumda bulundurmamak ve gerekli tamir atelyeleri ve tesisleri kurmak.

e) Yollar İdaresinin görevi içinde bulunan işlerin yapılmasına lüzumlu arazi ve gayrimenkulleri kanunlarına göre geçici olarak işgal etmek veya kamulaştırmak ve satınalmak.

f) Yolların yapımı, onarım, bakım ve emniyetiyle işlemlerine muktazi garaj ve atelyelerini, makine ve malzeme ambar ve depolarını, idare binalarını ve servis ve akaryakıt tesislerini ve bakım emniyetini sağlayacak radyo verici istasyonlarını, Yollar Genel Müdürlüğü görevlerinin verimli yönetimine yarıyacak diğer her hangi tesisleri yapmak, teçhiz etmek, kiralamak, bakımlarını sağlamak.

g) Yolların kullanılışı teknik emniyet ve korunmasına ait esas kaide ve yönetmelikleri tesbit etmek ve yürütmek ve münasip göreceği yol işaretlerini tesis etmek.

h) Yollar Genel Müdürlüğünün açılmasına ait bütün malûmatı toplamak ve yayınlamak.

i) Yol ağlarıyla ilgili görülen diğer bütün işleri yapmak.

MADDE 3. — İkinci maddede yazılı işler Genel Müdür tarafından yürütülür. Genel Müdür bu işleri yetki ve sorumlulukları ile birlikte Genel Müdür yardımcısına daire başkanlarına veya bölge müdürlerine yaptırabilir. Ancak bu hu-

B. K.

değiştirmek, hazırlıyacağı plânlara göre yolları ve köprüleri inşa ve ıslah etmek, onarmak ve emniyetle kullanılmasını sağlıyacak şekilde sürekli bakım altında bulundurmak.

b) İl yolları ağlarının yapımını ıslah ve bakım programlarını inceliyerek tasdikını teklif etmek ve denetlemek, illerce yaptırılacak yol ve köprü, proje ve keşiflerini incelemek, tasdik etmek ve kabul muamelelerinde üye bulundurmak,

c) Bütün yol ağlarının inşası, onarımı, bakımı ve diğer hususlar hakkında teknik esaslarla vasıf ve şartları tesbit etmek,

d) Yol inşa ve bakımına lüzumlu malzeme, makine ve teğizat ile taşıtlarını seçmek, sağlamak, depo etmek, onarmak, kullanılır durumda bulundurmak ve gerekli tamir atelyeleri ve tesisleri kurmak,

e) Yollar İdaresinin görevi içinde bulunan işlerin yapılmasına lüzumlu arazi ve gayrimenkulleri kanunlarına göre geçici olarak işgal etmek veya kamulaştırmak ve satınalmak,

f) Yolların yapım, onarım ve bakımına ve emniyetle işlemesine muktazi garaj ve atelyeleri, makine ve malzeme ambar ve depolarını, idare binalarını ve servis ve akar yakıt tesislerini ve bakım emniyetini sağlıyacak radyo verici istasyonlarını, Yollar Genel Müdürlüğü görevlerinin verimli yönetimine yarıyacak diğer her hangi tesisleri yapmak, teçhiz etmek, kiralamak ve bakımlarını sağlamak,

g) Yolların kullanımına teknik emniyet ve korunmasına ait esas ve kaidelevi tesbit etmek ve yürütmek ve münasip göreceği yol işaretleme tesis etmek,

h) Yollar Genel Müdür üğünün çalışmasına ait bütün malûmatı toplamak ve yayınlamak,

i) Yol ağlarıyla ilgili ve diğer bütün işleri yapmak.

MADDE 3. — İkinci maddede yazılı işler, Genel Müdür tarafından yürütülür. Genel Müdür bu işleri yetki ve sorumluluklarıyla birlikte kısmen veya tamamen Genel Müdür yardımcısına, daire başkanlarına veya bölge müdüreleri

Hü.

Ancak bu devir Genel Müdürün sorumluluğunu da ortadan kaldırmaz.

III. Teşkilât

MADDE 4. — Yollar Genel Müdürlüğü Yüksek Mühendis bir Genel Müdürün idaresi altında olmak üzere aşağıda yazılı üç daire reisliği ile bir Hukuk Müşavirliğinden ve Muhasebe Müdürlüğünden terekküp eder. Reislik vazifeleri Genel Müdür yardımcıları tarafından görülmür.

- a) Malî ve İdari İşleri Dairesi Reisliği,
- d) Proje ve Araştırma Dairesi Reisliği,
- e) Yapım ve Bakım Dairesi Reisliği,

MADDE 5. — Malî ve İdari İşler Dairesi Reisliği; Teknik Hesaplar, Personel, Malzeme ve İdari İşler Şubelerinden terekküp eder.

MADDE 6. — Proje ve Araştırma Dairesi Reisliği; Plânlaşma ve Programlaştırma. Yol etüd ve proje, Köprü proje ve araştırma Fen Heyetlerinden terekküp eder.

MADDE 7. — Yapım ve Bakım Dairesi Reisliği; Yol yapımı Köprü yapımı, Bakım ve Makine Fen Heyetlerinden terekküp eder.

MADDE 8. — Hukuk Müşavirliği, aşağıdaki işleri görür:

Her nevi mahkemeler, icra daireleri ve noter tarafından Genel Müdürlüğe yapılacak tebligatı kabul ve icabeden cevaplarını ihzar etmek, genel müdürlüğe ait her türlü dâva ve icra işlerini her safhasında takip ve intağ etmek genel müdürlük dairelerinden gönüleriyle sözleşme, şartlaşma, kanun, tüzük ve yönetmelik projeleriyle sair evrak üzerinde mütalâa beyan etmek. Bu işlerin görülmesi için

Ba. K

husus, Genel Müdürün sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

III - Teşkilât

MADDE 4. — Yollar Genel Müdürlüğü yüksek mühendis bir genel müdürün idaresi altında olmak üzere merkezde bir genel müdür yardımcısı ve aşağıda yazılı üç daire başkanlığı ile bir hukuk müşavirliği ve muhasebe müdürlüğü ile taşrada bölge müdürlüklerinden teşekkül eder.

- a) Malî ve İdari İşler Dairesi Başkanlığı,
- b) Proje ve Araştırma işleri dairesi Başkanlığı,
- c) Yapım ve bakım işleri dairesi Başkanlığı,

MADDE 5. — Malî ve idari işler dairesi başkanlığı; Teknik hesaplar, personel, Malzeme ve idari işler şubelerinden teşekkül eder.

Karulaştırma işleri de idari şube tarafından yürütülür.

MADDE 6. — Proje ve araştırma işleri dairesi başkanlığı; Plânlaşma ve programlaştırma. Yol etüd, Köprü proje ve araştırma fen heyetlerinden teşekkül eder.

MADDE 7. — Yapım ve bakım dairesi başkanlığı; Yol yapımı, Köprü yapımı, Bakım ve makine fen heyetlerinden teşekkül eder.

MADDE 8. — Hukuk Müşavirliği aşağıda yazılı işleri görür.

Genel Müdürlüğe işlerin her safhası hakkında muntazaman malûmat vermek üzere; her nevi mahkemeler, icra daireleri ve noter tarafından genel müdürlüğe yapılacak tebligatı kabul ve cevap eden cevapları ihzar etmek, Genel Müdürlüğe ait her türlü dâva ve icra işlerini her safhasında takip ve intağ etmek, Genel Müdürlük dairelerinden gönderilecek sözleşme, şartlaşma, kanun, tüzük, yönetmelik projeleri-

B. K.

ne yaptırabilir. Ancak bu husus, Genel Müdürün sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

III - Kuruluş

MADDE 4. — Yollar Genel Müdürlüğü bir genel müdürün idaresi altında olmak üzere merkezde,

Bir Genel Müdür Yardımcısı ile,

İdari İşler Dairesi,

Teknik ve İktisadi Etüd İşleri Dairesi,

Yapım ve Bakım İşleri Dairesi,

Başkanlıklarından ve Hukuk Müşavirliği ile Muhasebe Müdürlüğünden ve illerde Böige Müdürlüklerinden, teşekkül eder.

MADDE 5. — İdari İşler Dairesi Başkanlığı;

Teknik hesaplar,

Personel,

Malzeme,

İdari işler,

şubelerinden teşekkül eder.

MADDE 6. — Teknik ve İktisadî Etüd İşleri Dairesi Başkanlığı;

Planlaşma ve programlaşma,

Yol Etüd ve Proje,

Araştırma,

Fen heyetlerinden teşekkül eder.

MADDE 7. — Yapım ve Bakım Dairesi Başkanlığı,

Yol yapımı,

Köprü yapımı,

Bakım,

Makine,

Fen heyetlerinden teşekkül eder.

MADDE 8. — Hukuk müşavirliği aşağıda yazılı işleri görür.

a) Genel Müdürlüğe ait dâvaları her safhasında takip etmek,

b) Memurların vazifelerinden doğan kanuni takiplere mütaallik muameleleri yapmak,

c) Genel Müdürlük hizmetleriyle ilgili olmak üzere ait olduğu teşkilât tarafından hazırlanan kanun, tüzük ve talimatname projelerini,

d) Genel Müdürlük teşkilâtının tertip ve tanzim edeceği her türlü bağışları ve şartname

Hü.

icabında mukaveleli avukat istihdam edilebilir.

MADDE 9. — Genel Müdürlüğün taşra teşkilâtı, yollar bölge müdürlükleri tarafından idare edilir. Bu bölgelerin sayısı 12 yi geçemez. Bölge çevre ve merkezlerini Yollar Genel Müdürü teklif ve Bayındırlık Bakanı tâyin eder.

MADDE 10. — Yollar Genel Müdürlüğü merkez ve iller teşkilâtına ait maaşlı memurların derece, âded ve maaşları bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar, Bayındırlık Bakanlığı teşkilât kadrolarından çıkarılmıştır.

MADDE 12. — Genel Müdür Bayındırlık Bakanının inhası üzerine müşterek karar ile Genel Müdür yardımcıları, Hukuk Müşaviri, merkez teşkilâtı şube müdürleri ve bölge müdürleri genel müdürün teklifi ve Bayındırlık Bakanının tasdiğiyle tâyin, nakil, terfi ve becayiş edilirler. Bunların dışında kalan maaşlı memurlarla bilûmum hizmetlilerin tâyin, terfi, naki ve becayişleri Genel Müdür tarafından yapılır.

Muhasebe müdürü ile maiyeti Maliye Bakanlığınca tâyin edilir.

MADDE 13. — Yollar Genel Müdürü, merkez ve taşra teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu her hangi bir memur veya hizmetliyi, ifası genel müdürlüğe ait bir iş için orada Genel Müdürlük teşkilâtı ve münhal bulunup bulunmadığı ile mukayyet olmaksızın kadroda gösterilen tahsisatı ile merkez veya taşrada dilediği yerde kullanabilir.

IV - Yol sistemleri

MADDE 14. — Türkiye Cumhuriyeti dâhi-

Ba. K.

le sair evrak üzerinde mütalâa beyan etmek. Bu işlerin görülmesi için icabında mukaveleli avukat kullanılabilir.

MADDE 9. — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Yollar Genel Müdürlüğü teşkilâtına ait maaşlı memurların kadrosu bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar Bayındırlık Bakanlığı teşkilât kadrolarından çıkarılmış ve bunun yerine (3) sayılı cetveldeki kadrolar konmuştur.

MADDE 12. — Genel Müdür, Bayındırlık Bakanının inhası üzerine müşterek karar ile Genel Müdür yardımcıları, Daire Başkanları, Hukuk müşaviri ve bölge müdürleri Genel Müdürün teklifi ve Bayındırlık Bakanının onayı ile tâyin, nakil, terfi edilir. Bunların dışında kalan maaşlı memurlarla bütün hizmetlilerin tâyin, terfi ve nakilleri Genel Müdür tarafından yapılır. Muhasebe Müdürü ile maiyeti Maliye Bakanlığınca tâyin olunur.

MADDE 13. — Yollar Genel Müdürü, merkez ve taşra teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu herhangi bir memur veya hizmetliyi, ifası genel müdürlüğe ait bir iş için orada genel müdürlük teşkilâtı ve münhal bulunup bulunmadığı ile mukayyet olmaksızın kadroda gösterilen tahsisatı ile ve tâyindeki usulüne uyularak merkez veya taşrada dilediği yerde kullanabilir.

IV - Yol ağırları

MADDE 14. — Türkiye Cumhuriyeti sınır-

B. K.

projelerini,

e) Genel Müdürlük teşkilâtıyla başkaları arasında her türlü ihtilâfları,

f) Genel Müdürlükçe sorulacak işleri, inceleyip hukuki mütalâasını bildirmek.

Bu işlerin görülebilmesi için icabında bağıtılı avukat da kullanılabilir.

MADDE 9. — Genel Müdürlüğün illerdeki teşkilâtı, Yollar Bölge Müdürlükleri tarafından idare edilir.

Bölge çevre ve merkezlerini Yollar Genel Müdürlüğü teklif ve Bayındırlık Bakanı tâyin eder.

MADDE 10. — Bayındırlık Komisyonunun 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bayındırlık Komisyonunun 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Genel Müdür, Bayındırlık Bakanının inhası üzerine müsterek karar ile ve Genel Müdür yardımcısı, Daire Başkanları, Hukuk Müsaviri ve Bölge Müdürleri Genel Müdürün teklifi ve Bayındırlık Bakanının onayı ile tâyin, nakil, terfi edilir. Burların dışında kalan maaşlı memurlarla bütün hizmetlilerin tâyin, terfi ve nakilleri Genel Müdür tarafından yapılır. Muhasebe Müdürü ve Muhasebe Müdürlüğü memurları Maliye Bakanlığınca tâyin olunur.

MADDE 13. — Yollar Genel Müdürü, merkez ve taşra teşkilâtında maaş veya ücretle çalışmakta bulunan her hangi bir memur veya hizmetliyi, ifası Genel Müdürlüğe ait bir iş için orada Genel Müdürlük Teşkilâtı ve münhal bulunup bulunmadığı ile mukayyet olmaksızın kadroda gösterilen tahsisat ile ve tâyindeki usulüne uyularak merkez veya taşrada dilediği yerde kullanılabilir.

IV - Yol ağları

MADDE 14. — Yollar üç sınıfa ayrılmıştır :

Hü.

lindeki yol sistemleri idare, Maliye ve işletme bakımlarından üç sınıfa ayrılmıştır.

- a) Devlet yolları sistemi,
- b) İl yolları sistemi,
- c) Köy yolları sistemi,

MADDE 15. — Devlet yolları: Önemli bölge merkezlerini, şehirleri, demir, deniz ve hava istasyon, iskele, liman ve alanlarını birbirlerine bağlayan birinci derecede ana yollardır.

Bu yol ağı, Yollar Genel Müdürlüğü tarafından tesbit ve Bayındırlık Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tasdik edildikten sonra uygulanır.

Tashihler, tadiller ve ilâveler aynı usule tâbidir.

MADDE 16. — İl yolları sistemi, bir il sınırı dâhilindeki ikinci derecedeki önemi haiz yolları ihtiva eder. İl yolları sistemlerine ithal edilen yollar, şehir, kasaba ve köyleri birbirlerine; Devlet yolları sistemine yakın demiryolu istasyonlarına, limanlara, hava alanlarına ve âmme ihtiyacının duyulduğu diğer yerlere bağlayan yollardır. Her hangi bir il yolları sistemine ithal edilecek yollar, âmme menfaati, millî savunma ve bu sistemin gelişmesine tesir eden ekonomik âmillere göz önünde tutulmak suretiyle, il genel meclislerince kabul ve Yollar Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanı tarafından tasdik edildikten sonra il özel idarelerince yapılır.

İl yolları sistemlerinde yapılacak tashih, tadil ve ilâveler aynı usule tâbidir.

MADDE 17. — Devlet yolları sistemine, il yolları sistemlerine dâhil edilmeyen bütün yollar köy yolları sistemlerine ithal edilir. Bu sisteme dâhil olan yolların yapım ve bakım işleri Yollar Genel Müdürlüğünü ilgilendirmeyip Köy Kanununun hükümlerine tâbidir.

MADDE 18. — Bu yol sistemlerinin ıslahı, onarımı, bakım ve işletimi bu kanuna ve bu ka-

Ba. K.

ları içindeki yollar idare, maliye ve işletme bakımından üç sınıfa ayrılmıştır.

- a) Devlet yolları;
- b) İl yolları;
- c) Köy yolları;

MADDE 15. — Devlet yolları, önemli bölge ve il merkezlerini, demir, deniz ve hava istasyon, iskele, liman ve alanlarını bir birine bağlayan birinci derecede ana yollardır.

Bu yol ağı, Yollar Genel Müdürlüğü tarafından tesbit Bayındırlık Bakanlığı Yüksek Fen Heyetince incelenip Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tasdik edildikten sonra uygulanır. Tashihler, değiştirmeler ve ilâveler aynı usule tâbidir.

MADDE 16. — İl yolları ağları, bir il sınırı içindeki ikinci derece önemi haiz yolları ihtiva eder. İl yolları ağlarına giren yollar; şehir, kasaba, ilçe merkezlerini birbirine ve il mekezi-ne, ve komşu ildeki yakın ilçe merkezlerine, Devlet yolları ağlarına, yakın demiryolu istasyonlarına, limanlara, hava alanlarına ve âmme ihtiyacının gerektirdiği diğer yerlere bağlayan yollardır.

Her hangi bir il yolları ağlarına girecek yollar, âmme menfaati, Millî Savunma ve bu ağların gelişmesine tesir eden ekonomik âmillere göz önünde tutulmak suretiyle il genel meclislerince kabul ve yollar genel müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanı tarafından tasdik edildikten sonra il özel idarelerince yapılır. İl yolları ağlarında yapılacak tashih, değiştirme ve ilâve aynı usule tâbidir. (İl yolları içinde bulunan bir yolun Devlet yolları ağları arasına alınması gerekirse il genel meclisinin veya daimî encümeninin de mütalâası alınır.)

MADDE 17. — Devlet ve il yolları ağlarına girmeyen diğer bütün yollar, köy yolları sayılır. Bu yolların yapım ve bakım işleri Köy Kanunu hükümlerine uyularak yaptırılır. Şu kadar ki, bu yollara, il özel idareleri ve Yollar Genel Müdürlüğü tarafından gerek teknik ve gerek malzeme ve malî yardım yapılabilir.

MADDE 18. — Bütün yol ağlarının ıslahı, onarımı, bakım ve işletimi bu kanuna ve bu ka-

B. K.

- a) Devlet yolları,
- b) İl yolları,
- c) Köy yolları,

MADDE 15. — Bayındırlık Komisyonunun 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — İl yolları ağları, bir il sınırı içindeki ikinci derece önemi haiz yolları ihtiva eder. İl yolları ağlarına giren yollar; şehir, kasaba, ilçe merkezlerini bir birine ve il merkezine ve komşu ildeki yakın ilçe merkezlerine. Devlet yolları ağlarına, yakın demiryolu istasyonlarına, limanlara, hava alanlarına ve âmme ihtiyacının gerektirdiği diğer yerlere bağlayan yollardır.

Her hangi bir il yolları ağlarına girecek yollar, âmme menfaati, Milli Savunma ve bu ağların gelişmesine tesir eden ekonomik âmillere göz önünde tutulmak suretiyle il genel meclislerince kabul ve Yollar Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanı tarafından tasdik edildikten sonra il özel idarelerince yapılır. İl yolları ağlarında yapılacak tashih, değiştirme ve ilâve aynı usule tâbidir.

MADDE 17. — Devlet ve il yolları ağlarına girmiyen diğer bütün yollar, köy yolları sayılır. Bu yolların yapım ve bakım işleri Köy Kanunu hükümlerine uyularak yapılır.

Yollar Genel Müdürlüğü il yollarıyla köy yollarına gerek teknik bakımdan, gerek malzeme vermek suretiyle mümkün olan yardımları yapmaya yetkilidir.

MADDE 18. — Bayındırlık Komisyonunun 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

nunda sarahat olmıyan yerlerde kendi özel kanunlarında yazılı hükümlere göre yapılır.

V. Gelirler

MADDE 19. — Yollar Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır :

1. 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile ek ve tadillerine göre Hazineye ayrılan hisse;

2. Dahilî İstihlâk Vergisi hakkındaki 718 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri ve 3828 sayılı Kanun gereğince benzin ve benzerlerinden alınan İstihlâk Vergisi,

3. 5336 sayılı Kanunla benzin ve benzerlerinden alınan Yol Vergisi,

4. Benzin ve benzerlerinin gümrük resimleri,

5. Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar,

6. Teberrular,

7. Faizler,

8. Lüzumu kalmıyan veya hurdalaşan yol makine ve atelyeleriyle eşyasının satışından elde edilecek gelirler,

9. Yol işleri mütaahhitlerine sözleşmeleri gereğince verilecek malzeme, alât, edevat, eşya bedelleriyle kiralanan makine, alât, edevat, depo, arazi ve sairenin kira bedelleri,

10. Taahhütlerini kısmen veya tamamen yerine getirmiyen yol işleri mütaahhitlerinden alınacak gecikme cezalarıyla diğer para cezaları ve bu gibi mütaahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri,

MADDE 20. — 19 ncu maddenin 2, 3, 4 numaralı bentlerinde yazılı vergi ve resimler Hazineye cibayet olunarak gelir bütçesine irat olunur. Karşılığında yollar Genel Müdürlüğüne verilmek üzere her sene gelir tahminleri tutarınca Maliye bütçesine ödenek konur.

Yıl sonunda sağlanan gelir, bütçeye konan ödenekten fazla veya eksik olduğu takdirde bu miktarlar ertesi sene ödeneğinin hesabında nazara alınır.

MADDE 21. — 19 ncu maddenin (1) nci fıkrasında yazılı yol parası hissesi, tahsil edildikçe, Yollar Genel Müdürlüğü adına açılacak bir hesaba kaydedilmek üzere Ziraat Bankalarına yatırılır. Ziraat Bankası Merkez İdaresi her ay sonunda yatırılan para tutarını Yollar Genel Mü-

Ba. K.

nunda sarahat olmıyan yerlerde kendi özel kanunlarında yazılı hükümlere gör eyapılır.

V - Gelirler

MADDE 19. — Yollar Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır :

1. 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile ek ve tadillerine göre Hazineye ayrılan hisse;

2. Dahilî İstihlâk Vergisi hakkındaki 718 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri ve 3828 sayılı Kanun gereğince akar yakıtlardan alınan İstihlâk Vergisi;

3. 5336 sayılı Kanunla benzin ve benzerlerinden alınan Yol Vergisi;

4. Akar yakıtların Gümrük resimleri;

5. Devlet Bütçesinden yapılacak yardımlar;

6. Teberrular ve öteberi gelirler;

7. Faizler;

8. Lüzumu kalmıyan veya hurdalaşan yol makine ve atelyeleriyle eşyasının ve gayrimenkullerinin satışlarından elde edilen gelirler;

9. Yol işleri mütaahhitlerine sözleşmeleri gereğince verilecek malzeme, alât, edevat, depo, arazi ve sairenin kira bedelleri;

10. Taahhütlerini kısmen veya tamamen yerine getirmiyen yol işleri mütaahhitlerinden alınacak gecikme ve saire tazminatı ve mütaahhitlerin irat kaydolunan teminat akçaları.

MADDE 20. — Hükümetin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Hükümetin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

V - Gelirler

MADDE 19. — Yollar Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır :

1. 1525 sayılı Söşe ve Köprüler Kanununa ve ek ve tadillerine göre Bayındırlık Bakanlığına ayrılan hisse,

2. Dahili İstihlâk Vergisi hakkındaki 713 sayılı Kanun ile ek ve tādilleri ve 3828 sayılı Kanun gereğince akar yakıtlardan alınan İstihlâk Vergisi,

3. 5336 sayılı Kanunla benzin ve benzerlerinden alınan Yol vergisi,

4. Akar yakıtların Gümrük Resimleri,

5. Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar,

6. Teberrular ve diğer çeşitli gelirler,

7. Faizler,

8. Lüzumu kalmıyan veya hurdalaşan yol makine ve atelyeleriyle eşyasının ve gayrimenkullerinin satışlarından elde edilen gelirler,

9. Yol işleri mütaahhitlerine sözleşmeleri gereğince verilecek malzeme, alât, edevat, depo, arazi ve sairenin kira bedelleri,

10. Taahhütlerini kısmen veya tamamen yerine getirmiyen yol işleri mütaahhitlerinden alınacak gecikme ve saire tazminatı ve mütaahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri.

MADDE 20. — 19 ncu maddesinin 2, 3, 4. numaralı bentlerinde yazılı vergi ve resimler Hazinece cibayet olunarak gelir bütçesine irat kaydolunur. Karşılığında Yollar Genel Müdürlüğüne verilmek üzere her sene gelir tahminleri tutarında Maliye Bütçesine ödenek konur.

Yıl sonunda sağlanan gelir, bütçeye konan ödenekten fazla veya eksik olduğu takdirde bu miktarlar ertesi sene ödeneginin hesabında nazara alınır.

MADDE 21. — Hükümetin 21 nci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

Hü.

dürlüğüne bildirir. Yollar Genel Müdürlüğüne bu miktarlar bir yandan gelir bütçesinde açılacak özel bölüme gelir, öte yandan ödenek kaydedilir.

MADDE 22. — Genel Müdürlüğün gelirleri her türlü resim ve vergiden muafır.

VI - Çalışma esasları

MADDE 23. — Yollar Genel Müdürlüğü 14 ncü maddeye giren yollara ait olmak üzere her yıl sonunda üç yıllık Devlet yolları yapım ve bakım programını hazırlarlar ve Bayındırlık Bakanının tasdiki ile bu programı uygular.

MADDE 24. — İl genel meclisleri Devlet yolları sistemine muvazi olarak her yıl sonunda üç yıllık il yolları yapım ve bakım programlarını hazırlarlar. Bu programlar bölge müdürlüklerince incelendikten sonra Yollar Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanlığınca aynen veya tadilen, Genel Müdürlüğe geldiği tarihten itibaren en çok iki ay zarfında tasdik olunarak illerce uygulanır. Bu süre içinde tasdik edilmeyen programlar aynen kabul edilmiş sayılır.

Tasdikli program dışında tatbikatta bulunanlar ile emredenler hakkında Türk Ceza Kanununun 240 nci maddesi gereğince kovuşturma yapılır.

MADDE 25. — İl yolları sistemlerinin iş ve çalışma programlarının tanzim ve uygulama şekilleri Yollar Genel Müdürlüğüne tesbit ve Bakanlar Kurulu tarafından tasdik olunur.

MADDE 26. — Mevcut yolların bakım, ıslah ve plâtfomunun genişletilmesi ve husule gelen ârızaların giderilmesi 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 50 nci maddesinde yazılı kayıt ve şartlara tâbi olmaksızın emaneten yaptırılabilir. Bu işler için gerekli malzeme ilân edilmeksizin idarece pazarlıkla satın alınabilir.

Ba. K.

MADDE 22. — Hükümetin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

VI - Çalışma esasları

MADDE 23. — Yollar Genel Müdürlüğü 15 nci maddeye giren yollara ait olmak üzere; her yıl sonunda üç yıllık Devlet yolları yapım ve bakım programını hazırlar ve Bayındırlık Bakanının tasdikiyle bu programı uygular.

MADDE 24. — İl genel meclisleri Devlet yolları ağılarıyla ahenkli olarak her yıl sonunda üç yıllık il yolları yapım ve bakım programlarını hazırlarlar. Bu programlar bölge müdürlüklerince incelendikten sonra Yollar Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanlığınca aynen veya tadilen genel müdürlüğe geldiği tarihten itibaren en çok iki ay zarfında tasdik ve uygulanmak üzere illere gönderilir. Bu süre içinde tasdik edilmeyen programlar aynen kabul edilmiş sayılır. Tasdikli program dışında tatbikatta bulunanlar ile emredenler hakkında Türk Ceza Kanununun 240 nci maddesi gereğince kovuşturma yapılır.

MADDE 25. — İl yolları ağlarının iş ve çalışma programlarının tanzim ve uygulama şekilleri Yollar Genel Müdürlüğüne tesbit ve Bayındırlık Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tasdik olunur.

MADDE 26. — Hükümetin 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 22. — Hükümetin 22 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

VI - Çalışma saatleri

MADDE 23. — Hükümetin 23 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 24. — İl genel meclisleri, Devlet yolları ağı ile ahenkli olarak her yıl onunda üç yıllık il yolları yapım ve bakım programlarını hazırlarlar. Bu programlar Yollar Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bayındırlık Bakanlığınca aynen veya tadilen Genel Müdürlüğe geldiği tarihten itibaren en çok üç ay zarfında tasdik edilir. ve uygulanmak üzere illere gönderilir.

MADDE 25. — İl yolları ağlarının iş ve çalışma programlarının tanzim, tasdik ve uygulama şekilleri Yollar Genel Müdürlüğünce tesbit ve Bayındırlık Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tasdik olunur.

MADDE 26. — Mevcut yolların bakımı, ıslahı ve plâtförmünün genişletilmesi ve husule gelen ârıızaların giderilmesi 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 50 nci maddesinde yazılı kayıt ve şartlara tâbi olmaksızın emaneten yaptırılabilir. Bu işler için gerekli malzeme ilân edilmeksizin idarece pazarlıkla satın alınabilir.

Emanet suretiyle yapılan yapım, bakım ve onarma işleri için mutemetlere (10 000) liraya kadar avans verilebilir. Ancak (1 000) liradan fazla avanslar emanet işleri keşif bedelinin % 5 ini geçemez.

Hü.

MADDE 27. — Yolların inşa ve onarımı işleri için yabancı memleketlerden tedarikine zaruret görülen her türlü makine, gereç, avadanlık ve yedek parçalar âmili fabrikalarından pazarlıkla satın alınabilir. Bu alımlarda 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

MADDE 28. — Yollar Genel Müdürlüğünce eksiltmeye konulan işlere girecek isteklilerden bu işlere girmek için aranacak malî ve teknik yeterlik ve sair şart ve vasıflar Bayındırlık Bakanlığınca belirtilir.

MADDE 29. — Genel Müdürlük, lüzumlu gördüğü merkezlerde tamir atelyeleri açabilir. Bu atelyeler hariçten de iş alabilir. Genel Müdür bu atelyelerin her birine seneleri bütçelerinden en çok elli bin liraya kadar döner sermaye vermeye mezundur. Bu atelyelere verilecek sermayenin toplamı bir milyon lirayı geçmez. Atelyelere verilecek döner sermayeden ancak umumi işletme masrafları ödenir. Bunların memur ve daimî hizmetlilerinin kadroları Genel Müdürlüğün memur ve daimî hizmetli kadroları arasında gösterilir. Her türlü aylık, ücret, özlük hakları ile başka masrafları bütçenin ilgili tertiplerinden ödenir.

Sâfi hasılat veren atelyelerin bu hasılatı kendilerine tahsis olunan döner sermayelerinin üç misline bâliğ oluncaya kadar sermayelerine ilâve olunur ve fazlası Genel Müdürlük bütçesine irat kaydolunur.

Döner sermaye muamelelerinden atelye müdürü ve sorumlu sayman birlikte sorumludurlar. Döner sermayeden yapılan sarfiyat, Muhasebe Umumiye Kanunu ve Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleriyle Sayıştay vizesinden müstesnadır.

Nakit ve ayniyat hesap işleri: Döner sermayeli idarelere mahsus hesap yönetmeliği ile ayniyat yönetmeliği hükümleri dairesinde görülür.

MADDE 30. — Yollar Genel Müdürlüğünün ihtiyacı olup da üzerinde sabit tesis bulunmayan Belediye hudutları dışındaki millî emlakê ait

Ba. K.

MADDE 27. — Yolların inşa ve onarımı için yabancı memleketlerden tedarikine zaruret görülen her türlü makine, gereç, avadanlık ve yedek parçalar yapan fabrikalardan, önceden Bayındırlık Bakanının muvafakati alınarak, 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre teşkil edilecek komisyonlar tarafından satın alınabilir. Bu alımlarda 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun diğer hükümleri uygulanmaz.

MADDE 28. — Yollar Genel Müdürlüğünce eksiltmeye konulan işlere girecek isteklilerden, bu işlere girmek için aranacak malî ve teknik yeterlik ve sair şartlar ve vasıflar Bayındırlık Bakanlığınca bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 29. — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Yollar Genel Müdürlüğünün ihtiyacı olup da üzerinde sabit tesis bulunmayan Millî emlakê ait arazi isteği üzerine Hazine-

B. K.

MADDE 27. — Bayındırlık Komisyonunun 27 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Yollar Genel Müdürlüğünce eksiltmeye konulan işlere girecek isteklilerden, bu işlere girmek için aranacak malî ve teknik yeterlik ve sair şart ve vasıfların esasları Bayındırlık Bakanlığınca belirtilir.

MADDE 29. — Genel Müdürlük, lüzumlu gördüğü merkezlerde tamir atelyeleri açabilir. Bu atelyeler hariçten de iş alabilir. Genel Müdür bu atelyelerin her birine seneleri bütçelerinden en çok elli bin liraya kadar döner sermaye vermeye mezundur. Bu atelyelere verilecek sermayenin toplamı bir milyon lirayı geçmez. Atelyelere verilecek döner sermayeden ancak umumî işletme masrafları ödenir. Bunların memur ve daimî hizmetlilerinin kadroları Genel Müdürlüğün memur ve daimî hizmetli kadroları arasında gösterilir. Her türlü aylık, ücret, özlük hakları ile başka masrafları bütçenin ilgili tertiplerinden ödenir..

Sâfi hasılat veren atelyelerin bu hasılatı kendilerine tahsis olunan döner sermayelerinin üç misline baliğ oluncaya kadar sermayelerine ilâve olunur ve fazlası genel müdürlük bütçesine irat kaydolunur.

Döner sermaye muamelelerinden atelye müdürü ve sorumlu sayman birlikte sorumludurlar.

Döner sermayeden yapılan sarfiyat, Muhasebei Umumiye Kanunu ve Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleriyle Sayıştay vizesinden müstesnadır.

Nakit ve ayniyat hesap işleri döner sermayeli idareler için mevcut olan hesap ve ayniyat usullerine göre yürütülür.

MADDE 30. — Bayındırlık Komisyonunun 30 ncu maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

arazi isteği üzerine Hazincece parasız olarak Genel Müdürlüğe tahsis olunur.

MADDE 31. — Yollar Genel Müdürlüğü 8 nci maddenin (f) fıkrasında yazılı tesislerden servis istasyonları, akaryakıt satış yerleri ve garajları 30 ncu maddedeki esaslara göre döner sermaye ile işletilebilir.

MADDE 32. — Yollar Genel Müdürlüğü aşağıdaki fıkralarda yazılı hak ve yetkilere de sahiptir.

a) Bir sözleşme mevcut olsun veya olmasın Yollar Genel Müdürlüğü ile Devlet daireleri, müessese ve teşekkülleri veya gerçek veya tüzel şahıslar arasında çıkan ve henüz kaza merciine, hakem ve icraya intikal etmemiş olan ihtilâfların sulh yolu ile halli,

b) Anlaşma veya sözleşmelerin tadili veya feshi,

c) Maddî ve hukuki sebeplerle takip edilmesinden, veya yüksek derece merci ve mahkemelerde tetkik olunmasını istemekte fayda bulunmayan dâva ve icra takiplerinden vazgeçilmesinde veya bunların sulh yoluyla halline ait tanınacak veya terkin edilecek hak veya işin tazammun ettiği menfaatlerin bin liraya kadar olanlarında Genel Müdürün, bin liradan on bin liraya kadar olanların da Bayındırlık Bakanının kararıyla, on bin liradan daha fazla olanların Danıştay'ın muvafık mütalâası üzerine müşterek karar ile muteber olur.

MADDE 33. — Yollar Genel Müdürlüğü, Bayındırlık Bakanının tasdiki ile Devlet Yolları yapımı ve gerekli makine ve malzemesi için her yıl ödenecek miktarı o yıl gelir tutarının yüzde 50 sini geçmemek şartıyla 5 yıla kadar, gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilebilir.

MADDE 34. — Yollar Genel Müdürlüğü, Bayındırlık Bakanının tasvibi ve Bakanlar Kurulu kararı ile iç istikrazlar akdine mezundur.

Ba. K.

ce parasız olarak Genel Müdürlüğe tahsis olunur.

MADDE 31. — Yollar Genel Müdürlüğü ikinci maddenin (f) fıkrasında yazılı tesislerden, servis istasyonları, akar yakıt satış yerleri, ve garajları 29 ncu maddedeki esaslara göre döner sermaye ile işletilebilir.

MADDE 32. — Yollar Genel Müdürlüğü aşağıdaki fıkralarda yazılı hak ve yetkilere de sahiptir.

a) Bir sözleşme mevcut olsun olmasın, Genel Müdürlük ile Devlet daireleri ve müessese ve teşekküller veya gerçek veya tüzel kişiler arasında çıkan ve henüz kaza mercilerine, hakeme veya icraya intikal etmemiş olan ihtilâfların sulh yolu ile hallinde;

b) Anlaşma ve sözleşmelerin değiştirilmesinde veya bozulmasında;

c) Maddî ve hukuki sebeplerle kovuşturulmasında veya yüksek dereceli merci ve mahkemelere incelenmesini istmekte fayda bulunmayan dâva ve icra kovuşturulmasında vazgeçilmesinde veya bunların sulh yolu ile hallinde;

Tanınacak veya terkin edilecek hak ve işin tazammun ettiği menfaatlerin;

1 000 liraya kadar olanları Genel Müdürün kararı;

1 001 liradan 10 000 liraya kadar olanları Bayındırlık Bakanının kararı;

10 001 liradan fazla olanları Danıştayın muvafık mütalâası üzerine alınacak müşterek karar ile;

Muteber olur.

MADDE 33. — Hükümetin 33 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 31. — Yollar Genel Müdürlüğü ikinci maddenin (f) fıkrasında yazılı tesislerden, servis istasyonları, akaryakıt satış yerleri ve garajlar 29 ncu maddedeki esaslara göre döner sermaye ile işletilebilir.

MADDE 32. — Yollar Genel Müdürlüğü aşağıdaki fıkralarda yazılı hak ve yetkilere sahiptir :

a) Bir sözleşme mevcut olsun olmasın, genel müdürlük ile Devlet daireleri ve müessese ve teşekküller veya gerçek veya tüzel kişiler arasında çıkan ve henüz kaza mercilerine, hakeme veya icraya intikal etmemiş olan ihtilâfların sulh yoluyla hallinde;

b) Anlaşma veya sözleşmelerin değiştirilmesinde veya bozulmasında;

c) Maddi ve hukuki sebeplerle kovuşturulmasından veya yüksek dereceli merci ve mahkemelerce incelenmesini istemekte fayda umulmıyan dâva ve iera kovuşturulmasından vazgeçilmesinde veya bunların sulh yoluyla hallinde;

Tanınacak veya terkin edilecek hak ve işin tazammun ettiği menfaatlerin,

1 000 liraya kadar olanları genel müdürün kararı,

1 001 liradan 10 000 liraya kadar olanları Bayındırlık Bakanının kararı, 10 001 liradan fazla olanları Danıştayın muvafık mütalâası üzerine alınacak müşterek karar ile,

Muteber olur.

MADDE 33. — Hükümetin 33 ncu maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Yollar Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu kararıyle iç istikrazlar aktine yetkilidir.

Hü.

Ba. K.

VII. Çeşitli Hükümler

MADDE 35. — Yollar Genel Müdürlüğü teşkilâtında çalışanlardan lüzumlu görüleceklere ehliyet esasına ve çalıştıkları işin yer, ehemmiyet, ve nevine göre Genel Müdürün teklifi ve Bayındırlık Bakanının tasvibi ile yılda bir defaya mahsus olmak ve fiilî kadro mevcudunun yarısını geçmemek üzere almakta oldukları aylık tutarlarının iki misline kadar ikramiye verilebilir.

MADDE 36. — 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile ek ve tadillerinin bu kanuna aykırı olan hükümleriyle Nafia Vekâleti Teşkilât Kanununun 3611 ve 3656, 3711 ve 4644 sayılı Kanunların Şose ve Köprüler Reisliğine ait hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 37. — Bu kanunun gerekli görülen hükümlerinin tatbik şekilleri bir tüzükle tesbit olunur.

VII - Çeşitli hükümler

MADDE 34. — Yollar Genel Müdürlüğü teşkilâtında çalışan maaşlı ve aylık ücretli memur ve hizmetlilerden lüzumlu görüleceklere; ehliyet ve gayret esasına ve çalıştıkları işin, yer, ehemmiyet ve nev'ine göre Genel Müdürlüğün teklifi ve Bayındırlık Bakanının tasvibi ile yılda bir defaya mahsus olmak ve almakta oldukları bir aylık maaş ve ücretleri tutarının iki mislini, geçmemek üzere ikramiye verilebilir. Bir yıl içinde bu ikramiyeleri alacakların sayısı o yılın fiilî kadrolar sayısının yarısını geçemez.

MADDE 35. — (1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile ek ve tadillerinin ve 3611 sayılı Nafia Vekâleti Teşkilât Kanununun Şose ve Köprüler Reisliğine ait bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 36. — Hükümetin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Yol işleri ile ilgili olarak Bayındırlık Bakanlığınca girilmiş taahhütler ve bağitlanmış sözleşmelerle, yol işlerinde kullanılmakta olan her türlü menkul mallar ve diğer mevcutlar bütün hak ve vecibeleriyle Yollar Genel Müdürlüğüne devredilir.

B. K.

VII - Müsterek hükümler

MADDE 35. — Genel Müdürlük Disiplin Kurulu Genel Müdür yardımcısının başkanlığı altında daire başkanları, hukuk müşaviri ve personel işleri müdüründen teşekkül eder.

Bu kurul tâyinleri Genel Müdürlüğe ait memurların disiplin işleri ile meşgul olur. Tâyinleri Bayındırlık Bakanlığına ait memurların disiplin işleri Bakanlık Disiplin Komisyonunda görülür.

MADDE 36. — Yollar Genel Müdürlüğünün bütün malları ve döner sermayeye ait bütün kıymetler Devlet malı hükmündedir.

Bu mallar ve kıymetler aleyhine suç işleyenler Devlet malları aleyhine suç işleyenler gibi ceza görürler.

VIII - Çeşitli hükümler

MADDE 37. — Yollar Genel Müdürlüğü Teşkilâtında çalışan maaşlı ve aylık ücretli memur ve hizmetlilere, ehliyet ve gayret esasına ve çalıştıkları için, yer, ehemmiyet ve nevine göre Genel Müdürlüğün teklifi ve Bayındırlık Bakanının tasvibi ile yılda bir defaya mahsus olmak ve almakta oldukları bir aylık maaş ve ücretleri tutarının üç mislini geçmemek üzere ikramiye verilebilir. Bir yıl içinde bu ikramiyeleri alacakların sayısı o yılın fiilî kadro sayısının yarısını geçemez.

MADDE 38. — Bayındırlık Komisyonunun 35 nci maddesi 38 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Hükümetin 37 nci maddesi 39 ncu madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bayındırlık Komisyonunun geçici birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

Ba. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bayındırlık Bakanlığına tahsis edilmiş olan yol işleri ile ilgili gayrimenkuller Hazinece Yollar Genel Müdürlüğüne temlik olunur.

Bunların hali hazır kıymetleri Maliye ve Bayındırlık bakanlıklarınca tesbit edilir. Bu gayrimenkullerin devir ve ferağ muameleleri her türlü harç ve resimden muaftır.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1525 sayılı Şose ve Köprüler Kanunu ile ek ve tadillerine göre alınmakta olan yol parasının Bayındırlık Bakanlığı hisselerinden 1949 Malî yılı sonunda illerde veya bankalarda veya Bayındırlık Bakanlığında kalan paralar Yollar Genel Müdürlüğüne devredilir.

Şu kadar ki; bu hisselerden 1948 Malî yılı sonuna kadar tahsil edilip illerin zimmetinde kalan paralar illerden istenmez.

MADDE 37. — Bu kanunun 12 nci maddesinde yazılı tâyin işleri 28 . II . 1950 de; diğer maddeleri 1 . III . 1950 de yürürlüğe girer.

MADDE 38. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 38. — Bu kanunun 1 . I . 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 39. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>N. Erim</i>
Devlet Bakanı <i>N. E. Sumer</i>	Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekö. ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>Cauid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. K. Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>R. Ş. Siner</i>

B. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Umumi Muhasebe Kanunu gereğince Hazinece Bayındırlık Bakanlığına tahsis edilmiş olup bu kanunla teşkil edilen Genel Müdürlüğün işleriyle ilgili bulunan gayrimenkuller parasız olarak Hazinece bu Genel Müdürlüğe temlik olunur.

Bu gayrimenkullerin devir ve ferağ muameleleri her türlü harç ve resimden muaftır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bayındırlık Komisyonunun geçici 3 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Bayındırlık Komisyonunun 37 nci maddesi 40 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 41. — Bayındırlık Komisyonunun 38 nci maddesi 41 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

Yollar Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilâtı Maaşlı Memurlar Kadrosu

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
<i>MERKEZ KISMI</i>							
2	Genel Müdür (Yüksek Mühendis)	1	125	10	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	10	35
3	Genel Müdür Yardımcısı (Yüksek mühendis)	2	100	11	Mühendis veya fen memuru	10	30
3	Genel Müdür Yardımcısı (Yüksek mühendis)	1	100	5	Servis ve muamelât şefleri	12	60
3	Hukuk müşaviri (Hukuk mezunu)	1	90	6	» » »	10	50
4	Fen heyeti müdürü	11	90	9	» » »	20	40
4	Şube müdürü	3	80	9	Memur	15	35
4	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	12	90	10	»	3	30
5	Yüksek Mühendis, mühendis veya fen memuru	25	80	11	»	2	25
6	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	30	70	13	»	2	20
7	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	30	60	5	Başressam	3	80
8	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	25	50	6	»	5	70
9	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	20	40	7	» veya ressam	4	60
				8	» » »	8	50
				3	Muhasebe müdürü	1	90
				6	» » yardımcısı	1	70
				8	Şef	1	50
				10	Birinci mümeyyiz	2	35
				11	İkinci »	2	30
				12	Memur	1	25
				13	»	1	20
				9	Veznedar	1	40

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
TAŞRA KİSMİ				TAŞRA			
3	Bölge müdürü (Yüksek mühendis)	1	100	<i>Mıntaka ve Vilâyetler Nafia Müdürlükleri</i>			
4	Bölge müdürü (Yüksek mühendis veya mühendis)	10	90	4	Müdür (Başmühendis)	6	90
4	Yüksek mühendis, mühendis	24	90	5	» (Yüksek mühendis)	19	80
5	Yüksek mühendis, mühendis	80	80	<i>Şose ve Köprüler Yüksek mühendisleri</i>			
6	» » »	92	70	6	Yüksek mühendis (Mıntaka veya nafia müdürü olarak kullanılabilir)	21	70
7	» » »	114	60	6	Yüksek mühendis (Nafia müdürü olarak kullanılabilirler)	5	70
8	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	129	50	7	Yüksek mühendis	9	60
9	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	149	40	8	» »	11	50
10	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	86	35	9	» »	21	40
11	Mühendis veya fen memuru	59	30	<i>Şose ve Köprüler mühendis ve fenmemurları</i>			
6	Servis ve muamelât şefi ve kontrolör	12	70	5	Mühendis (Mıntaka veya nafia müdürü olarak kullanılabilirler)	5	80
7	Servis ve muamelât şefi ve kontrolör	12	60	6	Mühendis veya başfenmemuru (Nafia müdürü olarak kullanılabilirler)	10	70
8	Servis ve muamelât şefi ve kontrolör	12	50	7	Mühendis veya başfenmemuru	18	60
9	Servis ve muamelât şefi ve kontrolör	12	40	8	» » »	76	50
7	Sorumlu sayman	6	60	9	» » »	73	40
8	» »	6	50	10	Mühendis veya fenmemuru	75	35
8	Veznedar	5	40	11	» » »	75	30
9	»	6	35	12	» » »	76	25
8	Şef	12	50	<i>Tunceli Vilâyeti Nafia Müdürlüğü</i>			
9	»	12	40	6	Müdür (Yüksek mühendis)	1	70
10	Memur	14	35	8	Yüksek mühendis (Yol ve yapı)	2	50
11	»	11	30	9	» » (Elektrik)	1	40
12	»	10	25	9	Başfenmemuru	8	40
13	»	10	20	13	Kâtip - Mutemet	6	20
14	»	10	15	13	Ambar memuru	1	20
9	Başressam	12	40				
10	Ressam	1	35				
11	Merkez muamelât memuru	1	30				

[2] NUMARALI CETVEL

3656 sayılı Kanunla kabul edilen Şose ve Köprüler Reisliğine ait kadrolar

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
MERKEZ				<i>Şoseler Fen Heyeti</i>			
<i>Şose ve Köprüler Dairesi</i>				4	Başmühendis (Müdür)	1	90
3	Reis (Başmühendis)	1	100	6	Yüksek mühendis	2	70
4	Reis Muavini (Başmühendis)	1	90	8	» » veya mühendis	3	50
				8	Mühendis veya başfenmemuru	1	50
				9	» » »	4	40
				10	» » »	1	35
				10	Desinatör	1	35
				11	»	1	30
<i>Köprüler Fen Heyeti</i>				<i>Tetkik Müdürlüğü</i>			
4	Başmühendis (Müdür)	1	90	6	Müdür	1	70
6	Yüksek Mühendis	2	70	9	Şef	1	40
8	» »	2	50	11	Memur	2	30
7	Mühendis veya başfenmemuru	1	60	12	»	3	25
8	» » »	3	50	13	Kâtip	4	20
7	Başdesinatör	1	60				

4644 sayılı Kanunla kabul edilen kadrolar

<i>Şose ve Köprüler Resliği</i>				4	Yüksek mühendis	1	90
MERKEZ				5	» »	2	60
3	Yüksek mühendis	1	100	5	» »	3	60

3711 numaralı Hatay Kanunu ile kabul edilen kadrolar

<i>Nafia Vekâleti Fennî Memurlar</i>					memuru	2	60
4	Nafia müdürü (Başmühendis)	1	90	8	Şoseler mühendis veya başfenmemuru	2	50
6	Şoseler yüksek mühendisi	1	70	9	Şoseler mühendis veya başfenmemuru	2	40
7	Şoseler mühendis veya başfen						

4644 sayılı Kanunla kabul edilen kadrolar

5	Yüksek mühendis veya mühendis	3	80	<i>Mantaka Müdürlüğü</i>			
6	» » » »	1	70	13	Muamelât şefi	1	20
7	» » » »	7	60	14	» »	2	15
8	» » » »	5	50	14	Hesap memuru	1	15
9	» » » »	4	40				

Bayındırlık Komisyonunun değiştirilmesine bağlı
cevellere

[1] NİJMARALI CETVEL

Yollar Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilâtı
maaşlı memurlar kadrosu

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
2	Genel müdür (Yük. Müh.)	1	125	8	Şef	1	50
3	Genel müdür Yar. (Yük. Müh.)	1	100	10	Birinci mümeyyiz	2	35
3	Daire başkanı (Yük. Müh.) (İhtisas mevkii)	2	100	11	İkinci »	2	30
3	Daire başkanı (İhtisas mevkii)	1	100	12	Memur	1	25
4	Hukuk müşaviri	1	90	13	»	1	20
4	Fen heyeti müdürü (Yük. Müh.) (İhtisas mevkii)	9	90	9	Veznedar	1	40
5	Şube müdürü	3	80	<i>Yollar Genel Müdürlüğü taşra teşkilâtı</i>			
4	Yük. Müh., Müh. veya fen Me.	10	90	3	Bölge Müdürü (Yüksek Mühendis)	2	100
5	Y. Mühendis, mühendis veya fen memuru	25	80	4	» » » »	10	90
6	Yük. Müh., Müh. veya fen memuru	30	70	4	Yüksek Mühendis veya mühendis	20	90
7	Yük. Müh., Müh. veya fen memuru	30	60	5	» » » »	50	80
8	Yük. Müh., Müh. veya Fen memuru	25	50	6	Yüksek Mühendis, mühendis veya Baş fen memuru	60	70
9	Yük. Müh. Müh. veya fen memuru	20	40	7	» » » »	70	60
10	Yük. Müh., Müh. veya fen memuru	10	35	8	» » » »	85	50
11	Mühendis veya fen memuru	10	30	9	» » » »	90	40
7	Servis muamelât şefleri	10	60	10	» » » »	50	35
8	» » » »	5	50	11	Mühendis veya fen memuru	50	30
9	Memur	20	40	12	» » » »	35	25
10	»	15	35	6	Servis ve muamelât şefi	12	70
11	»	5	30	7	» » » »	12	60
12	»	5	25	8	» » » »	12	50
13	Memur	5	20	9	Memur	18	40
5	Ressam (İhtisas mevkii)	3	80	10	»	18	35
6	» » » »	5	70	11	»	12	30
7	» » » »	5	60	12	»	12	25
8	»	10	50	12	»	12	20
4	Muhasebe Müdürü	1	90	12	»	6	15
6	Muhasebe Müdür yardımcısı	1	70	7	Sorumlu Sayman	6	60
				8	» »	6	50
				9	Veznedar	6	40
				10	»	6	35
				8	Tahakkuk şefi	12	50
				9	Ressam	12	40

[2] NUMARALI CETVEL

3656 sayılı Kanunla kabul edilen Şose ve Köprüler Reisliğine ait kadrolar

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
<i>Merkez</i>				<i>Şose ve Köprüler Yüksek Mühendisleri</i>			
<i>Şose ve Köprüler Dairesi</i>				<i>Şose ve Köprüler Mühendis ve Fen memurları</i>			
3	Reis (Başmühendis)	1	100	6	Yüksek Mühendis (Mıntaka veya Nafia Müdürü olarak kullanılabilir)	21	70
4	Reis muavini (Başmühendis)	1	90	6	Yüksek Mühendis (Nafia Müdürü olarak kullanılabilir)	5	70
<i>Köprüler Fen Heyeti</i>				7	Yüksek Mühendis	9	60
4	Başmühendis (Müdür)	1	90	8	» »	11	50
6	Yüksek mühendis	2	70	9	» »	21	40
8	» »	2	50	<i>Şose ve Köprüler Mühendis ve Fen memurları</i>			
7	Mühendis veya başfen memuru	1	60	5	Mühendis (Mıntaka veya Nafia Müdürü olarak kullanılabilirler)	5	80
8	» » » »	3	52	6	Mühendis veya başfen memuru (Nafia Müdürü olarak kullanılabilir)	10	70
7	Başmühendis	1	60	7	Mühendis veya Başfen memuru	18	60
<i>Şoseler Fen Heyeti</i>				8	Mühendis veya Başfen memuru	76	50
4	Başmühendis (Müdür)	1	90	9	Mühendis veya Başfen memuru	73	40
6	Yüksek mühendis	2	70	10	Mühendis veya fen memuru	75	35
8	» » veya mühendis	3	50	11	» » » »	75	30
8	Mühendis veya başfen memuru	1	50	12	» » » »	96	25
9	» » » »	4	40	<i>3711 numaralı Hatay Kanunu ile kabul edilen kadrolar</i>			
10	» » » »	1	35	4	Nafia Müdürü (Başmühendis)	1	90
10	Desinatör	1	35	6	Şoseler yüksek mühendisi	1	70
11	»	1	30	7	Şoseler mühendis veya başfen memuru	2	60
<i>Tetkik Müdürlüğü</i>				8	Şoseler mühendis veya başfen memuru	2	50
6	Müdür	1	70	9	Şoseler mühendis veya başfen memuru	2	40
9	Şef	1	40	<i>Mıntaka ve Vilâyetler Nafia Müdürlükleri</i>			
11	Memur	2	30	4	Müdür (Başmühendis)	6	90
12	»	3	25	5	» (Yüksek Mühendis)	19	80
13	Kâtip	4	20				
<i>Taşra</i>							

4644 sayılı Kanunla kabul edilecek kadrolar

Nafia Vekâleti

Söse ve Köprüler Reisliği

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
MERKEZ							
3	Yüksek mühendis	1	100	9	Yüksek mühendis veya fen memuru	4	40
4	»	1	90	<i>Mıntaka Müdürlüğü</i>			
5	»	2	80	13	Muamelât şefi	1	20
7	»	3	60	14	Muamelât	2	15
10	Ressam	1	35	14	Hesap memuru	1	15
11	Merkez muamelât memuru	1	30				
TAŞRA							
5	Yüksek mühendis veya fen memuru	3	80	<i>Tunceli Vilâyeti Nafia Müdürlüğü</i>			
6	Yüksek mühendis veya fen memuru	1	70	6	Müdür (Yüksek mühendis)	1	70
7	Yüksek mühendis veya fen memuru	7	60	8	Yüksek mühendis (Yol ve yapı)	2	50
8	Yüksek mühendis veya fen memuru	5	50	9	Yüksek mühendis (Elektrik)	1	40
				9	Başfen memuru	8	40
				13	Kâtip - Mutemet	6	20
				13	Ambar memuru	1	20

[3] SAYILI CETVEL

Merkez teşkilâtı

<i>İller teşkilâtı</i>							
4	Bayındırlık müdürü (Yüksek mühendis)	3	90	5	Yüksek mühendis veya mühendis	5	80
5	Bayındırlık müdürü (Yüksek mühendis veya mühendis)	14	80	6	Yüksek mühendis veya fen memuru	10	70
6	Bayındırlık müdürü (Yüksek mühendis, veya fen memuru)	16	70	7	»	15	60
7	Bayındırlık müdürü (Yüksek mühendis veya fen memuru)	30	60	8	»	30	50
				9	»	35	40
				10	»	20	35
				11	Mühendis veya fen memuru	20	30
				12	»	15	25

Bütçe Komisyonunun değiştirilmesine bağlı
cetvelle:

[1] NUMARALI CETVEL

Yollar Genel Müdürlüğü Merkez kuruluşu
maaşlı memurlar kadrosu:

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
MERKEZ KISMI							
2	Genel müdür (İhtisas mevkii)	1	125	4	Muhasebe müdürü	1	90
3	Genel müdür yardımcısı (Yüksek mühendis) (İhtisas mevkii)	1	100	6	» » yardımcısı	1	70
3	Daire başkanı (Yüksek mühendis) (İhtisas mevkii)	2	100	8	Şef	1	50
3	Daire başkanı (İhtisas mevkii)	1	100	10	Servis ve muamelât şefi	2	35
4	Hukuk müşaviri	1	90	11	» » »	2	30
4	Fen heyeti müdürü (Yüksek mühendis) (İhtisas mevkii)	9	90	12	Memur	1	25
5	Şube müdürü	3	80	13	»	1	20
4	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru (İhtisas mevkii)	10	90	9	Veznedar	1	40
5	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru (İhtisas mevkii)	25	80	Yollar Genel Müdürlüğü İller Kuruluşu			
6	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	30	70	3	Bölge müdürü (Y. Müh.) (İhtisas mevkii)	2	100
7	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	30	60	4	Bölge müdürü (Y. Müh.) (İhtisas mevkii)	10	90
8	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	25	50	4	Yüksek mühendis veya mühendis (İhtisas mevkii)	20	90
9	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	20	40	5	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru (İhtisas mevkii)	50	80
10	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	10	35	6	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	60	70
11	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	10	30	7	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	70	60
7	Servis muamelât şefi	10	60	8	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	85	50
8	» » »	5	50	9	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	90	40
9	Memur	20	40	10	Yüksek mühendis, mühendis veya fen memuru	50	35
10	»	15	35	11	Mühendis veya fen memuru	50	30
11	»	5	30	12	» » »	35	25
12	»	5	25	6	Servis ve muamelât şefi	12	70
13	»	5	20	7	» » »	12	60
5	Ressam (İhtisas mevkii)	3	80	8	» » »	12	50
6	» » »	5	70	9	Memur	18	40
7	» » »	5	60	10	»	18	35
8	» » »	10	50	11	»	12	30
				12	»	12	25

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
13	»	12	20	9	Veznedar	6	40
14	»	6	15	10	»	6	35
7	Sorumlu sayman	6	60	8	Tahakkuk şefi	12	50
8	»	6	50	9	Ressam	12	40

[3] NUMARALI CETVEL

Merkez kuruluşu

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
----	----------------	------	-------

İller kuruluşu

4	Bayındırlık Müdürü (Y. Mühendis)	3	90
5	Bayındırlık Müdürü (Y. Mühendis veya mühendis)	14	80
6	Bayındırlık Müdürü (Yüksek Mühendis, mühendis veya Fen memuru)	16	70
7	Bayındırlık Müdürü (Yüksek Mühendis) mühendis veya Fen memuru	30	60
5	Yüksek Mühendis, mühendis veya Fen memuru	5	80
6	»	10	70
7	»	15	60
8	»	30	50
9	»	35	40
10	»	20	35
11	Mühendis veya Fen memuru	20	30
12	»	15	25